

Bevilgninger til samiske formål

Staten Norge er opprinnelig etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn, og begge folk har den samme retten til å kunne utvikle sin kultur og sitt språk. Regjeringens mål er å legge til rette for at samene kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har det overordnede samordningsansvaret for statlig samepolitikk. Fagdepartementene har ansvar for å ta initiativ til og gjennomføre samepolitikken innenfor sine sektorer

Grunnloven § 110a og sameloven er de nasjonale rettsgrunnlagene for samepolitikken. Det politiske grunnlaget for samepolitikken fremgår av St.meld. nr. 28 (2007–2008) *Samepolitikken*. Meldingen gir en bred omtale av målsettingene for ulike samfunnsområder, blant annet språk, helse, samiske barn og unges oppvekstvilkår, forskning, kulturspørsmål og næringsutvikling. I Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets Prop. 1 S (2013–2014) gis det en kort omtale av samepolitiske utfordringer og utviklingstrekk, og det gis en omtale av mål og strategier for departementets arbeid.

Denne publikasjonen gir en kort og samlet framstilling av de ulike departementenes forslag til bevilgninger til samiske formål i 2014.¹

Innhold

Oversikt over bevilgninger til samiske formål	2
Sametinget	3
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)	4
Utenriksdepartementet (UD)	7
Kunnskapsdepartementet (KD)	10
Justis- og beredskapsdepartementet (JD)	14
Kulturdepartementet (KUD)	16
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)	18
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	19
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD)	20
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	21
Miljøverndepartementet (MD)	24

¹ Ved eventuelle avvik mellom de ulike departementenes budsjettproposisjoner og denne informasjonsbrosjyren vil det være budsjettproposisjonene som er gjeldende.

Oversikt over bevilgninger til samiske formål

(i 1000 kroner)

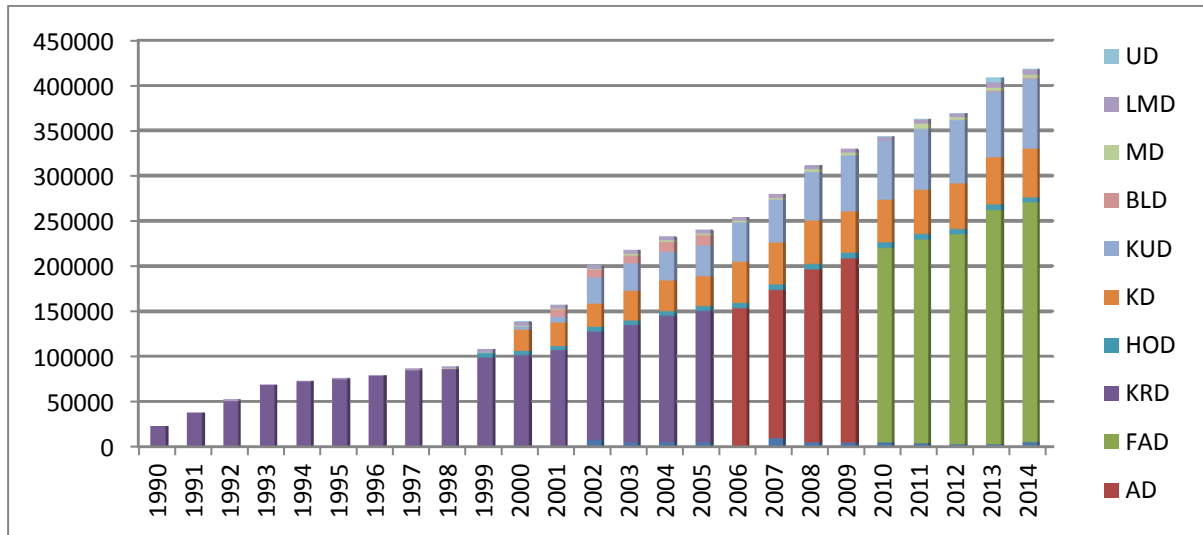
	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Pst. endring 2013-2014
Utenriksdepartementet	1 050	8 350	3 175	-62,0
Kunnskapsdepartementet	291 105	292 730	307 560	5,1
Justis- og politidepartementet	1 690	1 800	400	-77,8
Kulturdepartementet	98 154	102 036	107 563	5,4
Kommunal- og regionaldepartementet	2 150	2 150	2 150	0,0
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	267 667	285 256	293 789	3,0
Helse- og omsorgsdepartementet	12 400	12 836	12 247	-4,6
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	500	1000	1 000	0,0
Landbruks- og matdepartementet	158 401	172 244	174 389	1,2
Miljøverndepartementet	6 093	5 195	5 307	2,2
Samlet bevilgning	839 210	883 597	907 580	2,7
Samefolkets fond	2 536	2 536	5000	97,2
Sum	841 746	886 133	912 580	3,0

Det er gitt en nærmere presiesering av summene som er oppgitt i tabellen under de departementsvise omtalene i denne publikasjonen. Det blir også gitt tilskudd til samiske formål over tilskuddsposter hvor tilskuddsfordelingen vil skje på et senere tidspunkt. Disse tilskuddene inngår ikke i summene i tabellen, men er beskrevet i de departementsvise omtalene.

Sametinget

Sametinget vil ifølge budsjettforslaget forvalte omlag 418,149 mill. kroner (inklusive Samefolkets fond) i 2014. Dette er en økning på cirka 14,2 mill. kroner fra 2013. Sametingets første hele driftsår var 1990, og da hadde Sametinget et budsjett på 31,7 mill. kroner. Utviklingen er i tråd med myndighetenes målsetting om at Sametinget skal ha større innflytelse og myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Oversikt over utviklingen i bevilgninger til Sametinget (i 1 000 kroner)

Sametinget er etablert gjennom sameloven for å etterleve Grunnloven § 110a. Sametinget får årlige bevilgninger fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kulturdepartementet, Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Utenriksdepartementet.

Sametinget har unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet og får hele sin bevilgning fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Miljøverndepartementet over 50-poster. Med forbehold om budsjettvedtak i Stortinget, fordeles Sametinget bevilgningene fra de ulike departementene i årets siste plenumsmøte. Sametinget fordele bevilgningene etter egne prioriteringer, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak.

Rammene for Sametingets økonomiforvaltning fastsettes av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Sametinget. Hovedinstruksen gjelder også for bevilgninger over andre departementers budsjett og for eventuelle inntekter fra annet hold. Instruksen er fastsatt med hjemmel i sameloven § 2-1, tredje ledd. I hovedinstruksen har departementet fastsatt at økonomireglementet for staten og bestemmelser om økonomistyring i staten også gjelder Sametinget. Departementet forutsetter imidlertid at økonomireglementet, og bestemmelsene, må anvendes på en måte som åpner for Sametingets utøvelse av skjønn i egenskap av å være et folkevalgt organ.

Sametinget er tillagt forvaltningsansvar for visse administrative forhold, slik som blant annet valg til sameting, fordeling av økonomiske tilskudd, fastsetting av nærmere bestemte deler av læreplaner for skolen, forvaltning av samiske kulturminner etter kulturminneloven og tilhørende forskrifter, og oppnevning av representanter til ulike offentlige organer. Sametinget utøver dessuten myndighet og innflytelse gjennom deltakelse og representasjon i en rekke utvalg, styrer og råd.

Sametinget informerer om egen virksomhet på nettsiden www.samediggi.no.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
1533	50	Sametinget, Sametinget	234 350	259 460	265 540
1533	54	Sametinget, Sametinget	2 536	2 536	5 000
1534	50	Tilskudd til samiske formål, Samisk høyskole	5 100	5 800	6 403
1534	51	Tilskudd til samiske formål, Divvun	5 246	5 419	5 609
1534	72	Samisk språk, informasjon m.m.	8 156	5 330	4 717
1535	01	Gáldu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter, Driftsutgifter	5 809 ¹⁾	3 319 ²⁾	3 370 ²⁾
1535	21	Gáldu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>			1 800
1536	01	Internasjonalt reindriftssenter, Driftsutgifter	7 506 ³⁾	4 378	4 450
1536	21	Internasjonalt reindriftssenter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>			1 900
1590	71	Kirkelig administrasjon, Tilskudd til kirkelige formål	1 500	1 550	⁴⁾
Sum			270 203	287 792	298 789

¹⁾ Regnskapstallet innbefatter Utenriksdepartementets tildeling, samt ekstern finansiering av prosjekter i regi av Gáldu.

²⁾ I tillegg ble det gitt tilskudd til Gáldus virksomhet over Utenriksdepartementets budsjett.

³⁾ Regnskapstallet innbefatter ekstern finansiering av prosjekter i regi av Internasjonalt reindriftssenter.

⁴⁾ Tilskuddet under kap. 1590, post 71 vil fra 2014 inngå i et budsjettstyrt rammetilskudd som Kirkemøtet vil fordele, jf. kap. 1590, post 77. Det er forutsatt at tilskuddfordelingen i 2014, som vil være et overgangså, skal fordeles omtrent som i 2013.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
1500	21	Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>
1500	22	Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Forskning, <i>kan overføres</i>
1590	01	Den norske kirke, Driftsutgifter
1590	75	Den norske kirke, Trosopplæring
1590	77	Den norske kirke, tilskudd til virksomhet i Den norske kirke

Kap. 1500 Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, post 21 og 22 Forskning, *kan overføres*

Senter for samisk helseforskning, ved Universitetet i Tromsø, har videreført et femårig prosjekt for å kartlegge samers levekår i byer og tettsteder. Prosjektet skal sluttføres i 2013.

God valgdeltakelse ved sametingsvalgene er viktig for Sametingets legitimitet som representativt organ. For å kunne vurdere behovet for framtidige endringer trenger vi mer kunnskap om hvordan valgordningen virker i praksis og om hvordan valgdeltakelse og annen velgeradferd har endret seg som følge av endringer i valgordningen. Samisk høyskole har på oppdrag av Sametinget igangsatt et nytt forskningsprosjekt om sametingsvalget 2013. Prosjektperioden er fra 1. januar 2013 til 1. desember 2016. I 2014 vil det bli satt av midler til prosjektet over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett.

Norges forskningsråds samiske program II (2007–2017) har som mål å fremme langsiktig forskning av høy kvalitet om samiske forhold, bidra til rekruttering av forskere og videreutvikling av samisk som vitenskapsspråk. I tillegg vektlegges internasjonalt forskningssamarbeid, nettverksbygging og forskningsformidling på samisk og andre språk. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet tildeler årlig ca. 3,7 mill. kroner til programmet. Tildelingen videreføres i 2014. I tillegg vil det bli satt av midler til programmet over Kunnskapsdepartementets budsjett.

Kap. 1533 Sametinget, post 50 Sametinget

Grunnbevilgningen over posten skal blant annet dekke driften av det politiske arbeidet, administrasjonen i Sametinget, og kommunenes og fylkeskommunenes merkostnader ved oppfølging av samelovens språkregler.

Kap. 1533 Sametinget, post 54 Avkastning av Samefolkets fond

Samefolkets fond ble under behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i 2000 opprettet som en kollektiv erstatning for de skadene og den uretten som fornorskingspolitikken har påført det samiske folket. Avkastningen av fondet har blitt fastsatt lik renten på langsiktige statsobligasjoner med 10 års løpetid. Fondet har hatt en fast grunnkapital på 75 mill. kroner. Den årlige avkastningen av fondet utgjorde 4,65 mill. kroner fra opprettelsen av fondet fram til 2010. Som følge av reduksjon av rentesatsen ble fondsavkastningen justert ned til 2,535 mill. kroner årlig fra 2011.

De årlige bevilgningene under kap. 1533, post 54 har, som følge av rentereduksjon på langsiktige statsobligasjoner, blitt redusert med 45 pst. siden etableringen av fondet i 2000. Fra og med 2014 erstattes avkastningsmodellen med ordinære, årlige bevilgninger. For 2014 er bevilgningen foreslått økt fra 2,535 mill. kroner til 5 mill. kroner. Formålet med bevilgningen er uendret og Sametingets plenum skal fortsatt være styre for bevilgningen.

Bevilgningen skal gå til ulike tiltak for å styrke samisk språk og samisk kultur. Prioriteringer fastsettes av Sametinget i de årlige budsjettvedtakene.

Kap. 1534 Tilskudd til samiske formål, post 50 Samisk høyskole

Samisk høyskole utfører flere samepolitiske oppgaver for departementet. Bevilgningen skal benyttes til drift av Faglig analysegruppe for samisk statistikk, Samiske veivisere, Arbeidiehtu-prosjektet og Senter for samisk i opplæringen. Senter for samisk i opplæringen mottar også finansiering over Kunnskapsdepartementets budsjett. Samisk høyskole har anledning til å bruke deler av bevilgningen til Arbeidiehtu-prosjektet til kostnader hos lokale samarbeidspartnere.

Kap. 1534 Tilskudd til samiske formål, post 51 Divvun

Divvun, ved Senter for samisk språkteknologi ved Universitetet i Tromsø, har blant annet som oppgave å utvikle digitale pedagogiske verktøy, stavekontroll og korrekturprogram for nord-, lule- og sørsamisk. I samarbeid med Giellatekno er Divvun i ferd med å lage en terminologi-ordbok for administrasjon og offentlig forvaltning, og det er startet et arbeid med samisk tastatur for mobile operativsystem.

Bevilgningen skal benyttes til drift av Divvun ved Universitetet i Tromsø.

Kap. 1534 Tilskudd til samiske formål, post 72 Samisk språk, informasjon m.m.

Tiltak knyttet til handlingsplanen for samiske språk er prioritert over denne tilskuddsposten. Forvaltningen av en del av tilskuddsmidlene delegeres til Fylkesmannen i Nordland. I 2014 vil departementet fordele tilskuddsmidler, etter søknad og nærmere vurdering, til konkrete prosjekter i regi av følgende aktører:

- Universitetet i Tromsø (språktiltak i regi av Senter for samisk språkteknologi og/eller Divvun)
- Østsamisk museum
- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (dialogkonferanse for reindrift og grunneiere)
- Direktoratet for forvaltning og IKT (innføring av IT-standarder)
- Gáldu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter (likestillingsprosjekt)

Kap. 1535 Gáldu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Målsettingen med senteret er å øke kunnskapen om, og forståelsen for, samiske rettigheter og urfolksrettigheter. Senteret skal samle inn, systematisere og formidle relevant

informasjon om urfolks rettigheter. I følge vedtektene skal senteret primært tilrettelegge og formidle informasjon overfor aktuelle målgrupper i Norge.

Bevilgningen skal dekke driften av Gáldu i 2014. I tillegg til bevilgningen over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett vil det bli gitt tilskudd til senterets virksomhet over Utenriksdepartementets budsjett, kap. 163, post 72 Menneskerettigheter og demokrati.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet og Sametinget tildeler midler til Gáldu til en prosjektstilling for arbeid med likestilling og antidiskriminering. Prosjektet startet opp i 2010 og vil avsluttes i 2014. På grunn av kapasitetsbegrensninger hos Gáldu i 2011 og 2012 har deler av prosjektet blitt forsinket.

Kap. 1536 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Senteret fyller en viktig funksjon i det sirkumpolare reindriftssamarbeidet og ivaretar både faglige behov og koordineringsbehov hos senterets målgrupper. Det er lagt vekt på at reindriftsfolk og deres organisasjoner skal ha et nært forhold til senteret, og det skal drives i samarbeid med Verdensforbundet for reindriftsfolk.

Bevilgningen skal dekke driften av Internasjonalt reindriftssenter i 2014. Senteret mottar i tillegg prosjekttilskudd fra andre bidragsytere i inn- og utland.

Kap. 1590 Den norske kirke, post 01 Driftsutgifter, post 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke og post 75 Trosopplæring

I driftsbevilgningen som blir tildelt Kirkerådet over kapittel 1590 Den norske kirke, inngår også midler til å finansiere driften og virksomheten til Samisk kirkeråd. Rådet har til oppgave å samordne kirkens innsats blant de samiske befolkningsgruppene og arbeide for å bedre folks kjennskap til samisk kirkeliv. Et viktig arbeidsområde for Samisk kirkeråd har vært oppfølgingen av *Strategiplan for samisk kirkeliv*, som ble vedtatt av Kirkemøtet i april 2011. Planen skal bidra til å ivareta og inkludere samisk kirkeliv mer systematisk i Den norske kirke. Samisk kirkeråd har i tilknytning til planarbeidet utarbeidet og vedtatt en egen *plan for samisk trosopplæring*, som skal ivareta samiske barn og unges kulturelle tilknytning i trosopplæringen.

I driftsbevilgningen til prestetjenesten inngår også kirkelig betjening av den samiske befolkningen. Flere steder i Nord- og Sør-Hålogaland bispedømmer er det tilsatt samiskspråklige prester og samiske kirketolker. Det sørsamiske språkområdet omfatter Nidaros bispedømme og deler av Sør-Hålogaland og Hamar bispedømme. Det er egen preste- og diakonstilling med tjeneste overfor sørsamene. I perioden 2009–2012 er det bevilget midler til et fireårig forsøk med en samisk menighet i sørsamisk språkområde. Forsøket er videreført til 2015.

I bevilgningene under post 01 inngår også midler til Kirkelig utdanningscenter i nord. Senteret gir et kirkelig utdanningstilbud i nord og har blant annet til formål å profilere det samiske perspektivet i praktisk-kirkelig utdanning.

Av bevilgningen under post 75 til trosopplæringsreformen i Den norske kirke, nyttes midler til utvikling av opplæringstilbud overfor barn og unge i den samiske befolkningen.

Det har over lengre tid pågått et arbeid i regi av Det norske Bibelselskap til oversettelse og revisjon av bibelske tekster på samisk. Tilskudd til dette arbeidet er bevilget under post 77. Forvaltningen av tilskuddet er fra 2012 lagt til Kirkerådet/Samisk kirkeråd.

Utenriksdepartementet (UD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap	Saldert	Forslag
			2012	budsjett 2013	
163	72	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter mv., Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i> ¹⁾	1 050 ²⁾	8 350 ³⁾	3 175
		Sum	1 050 ²⁾	8 350	3 175

¹⁾ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettposten totale størrelse vises det til Utenriksdepartementets Prop. 1 S (2013-2014)

²⁾ Utenriksdepartementets tildeling til Gáldu er ikke medregnet i regnskapstallet, jf. tabellen under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett.

³⁾ Beløpet inkluderer 5 mill. kroner til Sametingets forberedende arbeid i 2013 fram mot FNs verdenskonferanse for urfolk.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over:

Kap.	Post	Benevnelse
115	01/70	Kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål, Driftsutgifter og Tilskudd til presse-, kultur- og informasjonsformål
116	70	Deltaking i internasjonale organisasjoner, Tilskudd til internasjonale organisasjoner
118	70	Nordområdetiltak mv., Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland

Kap. 115 Kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål, post 01 Driftsutgifter og post 70 Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål

Tilskudd som gis under disse postene skal blant annet bidra til å styrke interessen for og kunnskapen om Norge i utlandet, og styrke kulturlivets internasjonale samarbeid. Profileringen av Norge som sentral aktør i nordområdene er et ledd i dette arbeidet.

Årlig tildeles mellom 1,5 og 2 mill. kroner til prosjekter for å styrke norske samers internasjonale kulturkontakter til andre urfolksgrupper over kap. 115. Sentrale samarbeidspartnere for Utenriksdepartementet, når det gjelder samiske miljøers internasjonale kultursamarbeid finansiert under denne posten, har vært Riddu Riddu-festivalen, NRK Sápmi og Samisk Filminstitutt.

Kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Nordisk ministerråd tildelte 3,58 mill. danske kroner til støtte av det samiske samarbeidet på kulturområdet i 2012. Midlene fordeles mellom Samerådet og Samisk kunstnerråd, og går i hovedsak til samisk kulturstøtte med målsetting om nordisk nytte og i mindre grad til administrative driftskostnader. På utdanningsområdet tildelte Nordisk ministerråd 2 mill. danske kroner i 2012. Midlene overføres og disponeres av Samisk høyskole. Rammen for støtten til kultur- og utdanningsområdet forventes videreført i 2013.

Norges bidrag til Nordisk ministerråd bevilges under kap. 116, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner.

Kap. 118 Nordområdetiltak mv., post 70 Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland

Prosjektsamarbeidet med Russland

Denne bevilgningen benyttes til å støtte prosjekter innen en rekke prioriterte områder, herunder urfolksprosjekter. Støtten til prosjekter hvor urfolk er målgruppen fordeler seg på følgende hovedkategorier:

- Støtte til ulike urfolksprosjekter i Nordvest-Russland. Bevilgningen brukes blant annet til å finansiere en urfolksmedarbeiderstilling ved det internasjonale Barentssekretariatet. Stillingen samfinansieres med Sametinget. Utenriksdepartementet har

også gitt reisestøtte til arbeidsgruppen for urfolk i Barentsrådet. Sum tilskudd i 2012: 632 000 kroner.

- Utenriksdepartementet støtter det norske Barentssekretariatet som forvalter midler til folk-til-folk-prosjekter innenfor norsk og russisk del av Barentsregionen og som involverer samer og andre urfolk. Sum tilskudd i 2012: 4,2 mill. Tilskuddsordningen er søknadsbasert og det er ikke klart hvor mye av bevilgningen som vil bli benyttet til dette formålet i 2013, men et realistisk anslag er 1,5 mill. kroner. I tillegg kommer støtten som forvaltes av det norske Barentssekretariatet som antas å ligge på omtrent samme nivå som for 2012. For 2014 forventes budsjettallene å ligge på om lag samme nivå som for inneværende år.

Arktisk samarbeid

Målet med tilskuddsmidlene til Arktisk samarbeid er 1) å bidra til å opprettholde Arktis som en fredelig og stabil region, 2) møte utfordringene fra økt aktivitet som resultat av havisens tilbaketrekning og 3) sikre en bærekraftig utvikling i nord og ivareta områdets store miljøverdier. Bevilgningen skal styrke Norge som polarnasjon og norske prioriteringer i det interstatlige arktiske samarbeidet. Hovedtyngden av samarbeidet foregår innen Arktisk råd som er det eneste sirkumpolare politiske samarbeidsorgan og omfatter alle de åtte arktiske land – Danmark (Grønland, Færøyene), Finland, Island, Norge, Sverige, Canada, Russland og USA, og har permanent urfolkdeltakelse.

På posten er det for 2013 gitt 873 000 kroner i støtte til Verdens Reindriftsforbund for gjennomføring av den femte World Reindeer Herders Conference som ble avholdt i Kina i juni 2013. For perioden 2012-2013 støttes Verdens Reindriftsforbund også med 800 000 kroner til et prosjekt for å styrke kompetanse for og erfaringsutveksling mellom ungdom som driver reindrift i Arktis.

Tilskudd under posten omfatter også støtte til urfolksrepresentanters deltakelse i internasjonalt samarbeid i nordområdene. Midlene nyttes da i første rekke til dekning av reiseutgifter for deltakelse i henholdsvis Arktisk råd og Barentsrådet. I 2012 og 2013 fikk Sametinget 350 000 kroner per år til dette formålet (jf. rammeavtalen med Sametinget). Samerådet fikk i 2012 tildelt 250 000 kroner til dette formålet. I 2013 er tilskuddet til Samerådet økt til 500 000 kroner på grunn av økte reiseutgifter som følge av at formannskapet i Arktisk råd nå er overført fra Sverige til Canada.

Barents 2020

Barents 2020-ordningen skal bidra til realiseringen av Meld. St. 7 (2011–2012) *Nordområdene*, visjon og virkemidler. Barents 2020-midlene er et virkemiddel for å gjennomføre prioriteringene i meldingen ved å støtte utvalgte prosjekter som produserer kunnskap i, om og for nordområdene, inkludert prosjekter for å trygge urfolks kultur og livsgrunnlag.

I 2012 og 2013 ble det tildelt totalt 415 000 kroner til Árran lulesamisk senter for et forprosjekt om utvikling av etiske retningslinjer for økonomisk aktivitet i urfolksområder.

Kap. 163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter mv., post 72 Menneskerettigheter

Utenriksdepartementet inngikk i 2009 en rammeavtale med Sametinget om økonomisk støtte til Sametingets internasjonale virksomhet. Dette innebærer en årlig tildeling på 650 000 kroner til Sametingets arbeid med internasjonale urfolksspørsmål innen FN og andre internasjonale organisasjoner.

Som en del av det forberedende arbeid frem mot FNs verdenskonferanse om urfolk i 2014 arrangerte Sametinget en global urfolkskonferanse i Alta i juni 2013. Sametinget har i 2013

fått tildelt 5 mill. kroner til gjennomføringen av konferansen over Utenriksdepartementet budsjett.

I 2013 er det tildelt 2,2 mill. kroner til Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter i Kautokeino over Utenriksdepartementets budsjett. Formålet er blant annet å støtte opp om Gáldus arbeid med internasjonale urfolksrettigheter. Støtten til kompetansesenterets virksomhet vil videreføres i 2014.

Videre er det i 2013 gitt et tilskudd på 500 000 kroner til Samerådets internasjonale menneskerettighetsarbeid. Utenriksdepartementet inngikk i 2013 en treårig avtale med Samerådet om støtte for perioden 2013-2015.

Kunnskapsdepartementet (KD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
222	01/45	Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat, Driftsutgifter og utstyrsanskaffelser, <i>kan overføres</i>	96 008 ¹⁾	86 468	90 354
223	50	Sametinget, Tilskudd til Sametinget	36 518	37 723	39 043
225	62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	20 909	21 578	22 290
225	63	Tiltak i grunnopplæringen, Tilskudd til samisk grunnopplæring, <i>kan overføres</i>	47 914	52 919	57 533
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, Spesielle driftsutgifter ²⁾	3 071 ³⁾	5 750	6 000
231	50	Barnehager, Tilskudd til samiske barnehagetilbud	14 647	14 647	15 160
260	50	Universitet og høyskoler ²⁾	70 514	72 045	75 530
281	01	Felles tiltak for universitet og høyskoler, Driftsutgifter ²⁾	1 424	1 500	1 500
2410	73	Statens lånekasse for utdanning, Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> ²⁾	100	100	150
Sum			291 105	292 730	307 560

¹ Bevilgningen til sameskolene i Snåsa og Målselv ble flyttet fra kap. 222 post 01 til kap. 225 post 62 Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv fra og med 2012.

² Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostens totale størrelse vises det til Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

³ Bevilgningen ble redusert i 2012 i hovedsak som følge av at midlene til Senter for samisk i opplæringen ble flyttet fra kap. 226, post 21 til kap. 260, post 50.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over disse kapitlene og postene:

Kap.	Post	Benevnelse
254	70	Tilskudd til studieforbund
260	50	Universitet og høyskoler ⁴⁾
285	52	Norges forskningsråd, Forskningsformål

⁴ Gjelder bevilgninger til andre universitet og høyskoler enn Samisk høyskole, som får midler til samiske tiltak i sin årlige ramme.

Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Bevilgningen på posten dekker hovedsakelig:

- Drift av skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal
- Drift av Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino

Formålet med bevilgningen til de samiske skolene er blant annet å opprettholde og videreutvikle samisk identitet, språk og kultur. Skolene følger Kunnskapsløftet – Samisk.

Søkingen til Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal, har vært svært lav de siste årene. Fra og med skoleåret 2011–2012 har skolen ikke hatt faste elever. Skolen fyller en viktig funksjon ved å opprettholde og videreutvikle samisk identitet, språk og kultur gjennom tilbud om fjernundervisning. Skoledriften opprettholdes i inneværende skoleår med økt tilbud om fjernundervisning. Departementet har mottatt forslag fra Utdanningsdirektoratet til en overordnet strategisk plan for samisk fjernundervisning. Departementet vil, i samråd med Utdanningsdirektoratet, vurdere grunnlaget for videre drift av skolen i sammenheng med vurderingen av denne planen.

Statsbygg har levert forprosjektet for ombygging/nybygg ved samisk videregående skole i Karasjok, og tar sikte på å levere forprosjektet for nybygg ved samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino ved årsskiftet 2013–2014.

Departementet foreslår at bevilgningen for 2014 videreføres på samme nivå som for 2013.

Kap. 223 Sametinget, post 50 Tilskudd til Sametinget

Målet med tilskuddet er å bidra med finansiering til utdanningsformål i Sametinget, inkludert utvikling og produksjon av læremidler for samiske elever, herunder spesialpedagogiske læremidler, læreplanarbeid og tilskudd til råd og veiledning om samisk opplæring.

Det er et høyt prioritert mål for tilskuddet at de samiske elevene skal få raskere og bedre tilgang til læremidler på sitt eget språk. Bevilgningen stilles i sin helhet til disposisjon for Sametinget.

For 2014 foreslår departementet å videreføre bevilgningen på samme nivå som i 2013.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen, post 62 Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv

Formålet med bevilgningen til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv er blant annet å opprettholde og videreutvikle samisk identitet, språk og kultur. Skolene følger Kunnskapsløftet – Samisk.

Departementet foreslår å videreføre bevilgningen på samme nivå som i 2013.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen, post 63 Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen

Målet med tilskuddsordningen er å bidra med finansiering til kommuner, fylkeskommuner og private skoler som tilbyr samiskopplæring i samsvar med § 6-2 og § 6-3 i opplæringsloven. Elevene får opplæring i samisk som førstespråk (Samisk 1) eller samisk som andrespråk (Samisk 2/Samisk 3). Tilskuddet kan også utbetales til kommuner som ønsker å styrke kompetansen i samisk for lærere i grunnskolen (studiehjemler).

Tabellen under viser at det i de siste årene har vært en nedgang i tallet på grunnskoleelever som velger samisk som førstespråk og samisk som andrespråk.

Tall på grunnskoleelever som velger samisk som første- og andrespråk i perioden 2009–2013:

	2009–10	2010–11	2011–12	2012–13
Samisk som førstespråk	1 010	975	940	930
Samisk som andrespråk	1 326	1 285	1 213	1 196
Totalt	2 336	2 260	2 153	2 126

Tallene inkluderer også elever som går på de samiske skolene.

Kilde: Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Departementet foreslår å øke bevilgningen på posten med om lag 2,7 mill. kroner på grunn av endringer i elevtall og gruppesammensetning. Samlet bevilgning på posten i 2013 er om lag 57,5 mill. kroner.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen, post 21 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen

Bevilgningen bidrar til kvalitetsutviklingstiltak innenfor grunnsopplæringen, inkludert samisk i grunnsopplæringen.

I 2012 ble det bevilget midler til samiske utviklingstiltak, blant annet videreutvikling av fjernundervisning og kompetanseutvikling i samisk.

Kunnskapsdepartementet har mottatt forslag fra Utdanningsdirektoratet til en overordnet strategisk plan for samisk fjernundervisning. På bakgrunn av denne planen vil departementet vurdere hvordan en best kan legge til rette for slik undervisning.

Videre vil departementet bidra til videreføringen av den digitale læringsplattformen Ovtas/Aktan/Aktesne.

Kap. 231 Barnehager, post 50 Tilskudd til samiske barnehagetilbud

Tilskuddet skal bidra til å legge til rette for at samiske barn får utviklet samisk språk og kultur i barnehagen. I 2012 var det registrert 23 samiske barnehager og sju norske barnehager med samisk avdeling, mot henholdsvis 25 og åtte i 2011. I tillegg er det registrert 33 barnehager med tilbud om samisk språkopplæring, mot 28 i 2011. Samlet bevilgning på posten i 2014 er 15,16 mill. kroner.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring, post 70 Tilskudd til studieforbund

Tilskuddet bidrar til at godkjente studieforbund kan tilby fleksibel og brukertilpasset opplæring for voksne. Deler av tilskuddet går til samiske studieforbund. En mindre del av tilskuddet går til refusjon av kostnader knyttet til opplæring av voksne i samisk språk på grunnskolenivå gjennomført av godkjente studieforbund og nettskoler. Størrelsen på disse tilskuddene beregnes ut fra aktivitet i foregående år. Tildelt beløp var i 2012 på om lag 1,5 mill. kroner. I 2013 er det tildelt 1,8 mill. kroner.

Det foreslås at den samlede bevilgningen over kap. 254, post 70 blir på 195,7 mill. kroner i 2014.

Kap. 260 Universitet og høyskoler, post 50 Statlige universitet og høyskoler

Samisk høgskole er en høyere utdannings- og forskningsinstitusjon som skal dekke det samiske samfunnets behov. Samisk er hovedspråk både i undervisning, forskning og administrasjon. Institusjonen har et nordisk-samisk og internasjonalt perspektiv, med studenter og ansatte fra alle land i Sápmi: Norge, Finland, Sverige og Russland. Høyskolen hadde 167 registrerte studenter høsten 2012, mot 173 høsten 2011. Det er om lag 95 årsverk ved institusjonen.

Det undervises og forskes i fagdisipliner som journalistikk, lærerutdanninger, samisk språk, reindrift, duodji/dáidda, joik, samisk fortellertradisjon og urfolkskunnskap. Felles for alle fag er at de er basert på samisk kultur og tradisjonskunnskap.

Samisk høgskole fikk i 2012 tildelt om lag 70,5 mill. kroner i grunnbevilgning og om lag 72 mill. kroner i 2013. For 2014 foreslås det en bevilgning på om lag 75 mill. kroner til Samisk høgskole. Bevilgningen dekker også Senter for samisk i opplæring.

Budsjettendringen fra 2013 til 2014, utover normal prisjustering, skyldes i hovedsak en positiv utvikling i utdanningsindikatorene (flere avlagte studiepoeng) og en liten nedgang i forskningsindikatorer. Dette er en følge av at finansieringsmodellen for høyere utdanningsinstitusjoner er delvis resultatbasert. I forbindelse med omlegging fra tidligere allmennlærerutdanning til ny grunnskolelærerutdanning har Samisk høgskole fra 2011 fått en årlig økning i grunnbevilgningen for å styrke lærerutdanningstilbudet. Det er også lagt inn forslag om økning i 2014.

Kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler, post 01 Driftsutgifter

Rekruttering av lærere i lulesamisk og sørsamisk språk er utfordrende og det er satt i verk flere tiltak for å bedre rekrutteringen. Kunnskapsdepartementet ga i 2009 Samisk høgskole i oppdrag å lede en arbeidsgruppe for å utarbeide et forslag til en langsiktig nasjonal strategi for rekruttering som vektlegger samiske språk og lærerutdanning. Strategien ble vedtatt primo 2011 etter konsultasjoner med Sametinget, og har varighet ut 2014. Det er tildelt om lag 4,4 mill. kroner til oppfølging av strategien. Satsingen videreføres i 2014. I tiltaksplanene satser departementet på ulike tiltak for samlet sett å styrke rekrutteringen til samisk språk- og lærerutdanning.

Høgskolen i Nord-Trøndelag koordinerer iverksettingen av rekrutteringsstrategien, hvor Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Finnmark, Samisk Høgskole og Universitetet i Nordland også deltar.

Kap. 285 Norges forskningsråd, post 52 Forskningsformål

Norges forskningsråd har et delansvar for finansiering av samisk forskning. De midlene som går til samisk forskning over kap. 285, post 52 går i hovedsak til et forskningsprogram som er finansiert med midler fra Kunnskapsdepartementet og Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

Program for samisk forskning II startet opp i 2007 og skal løpe i ti år. Programmet fokuserer på sentrale utfordringer for samisk forskning, herunder rekruttering og styrking av samisk som vitenskapsspråk. Programmet legger også vekt på kulturell og språklig variasjon i det samiske samfunnet, på internasjonalt samarbeid og på formidling av forskningen.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 73 Avskrivninger, *overslagsbevilgning*

Avskrivningene på posten omfatter ulike avskrivningsordninger i Lånekassen. Fra og med 2010 ble det innført en ordning der studenter, som har kombinasjonen grunnskolelærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning eller førskolelærerutdanning og samisk språk, får ettergitt lån i Statens lånekasse for utdanning med inntil 50 000 kroner. I 2012 ble det ettergitt lån til to personer. Det forventes at om lag tre studenter per år vil få ettergivelse på dette grunnlaget i årene som kommer.

For 2014 foreslås det å videreføre bevilgningen til samiske formål på posten på samme nivå som i 2013.

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
440	01	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, Driftsutgifter ¹⁾	400	400	400
470	72	Fri rettshjelp, Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak ¹⁾	1 290	1 400	400 ²⁾
Sum			1 690	1 800	400

¹⁾ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettposten totale størrelse vises det til Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

²⁾ Fordelingen av tilskudd over posten for 2014 er ennå ikke bestemt.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, Post 01 Driftsutgifter

Under kap. 440, post 01 har det i flere år blitt stilt midler til disposisjon for de politidistriktene hvor det er kommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Målsettingen er å motivere til økt kunnskap om samisk språk i politidistrikter med samisk befolkning. Politidistrikter som har kommuner med tospråklig forvaltning, kan søke om refusjon for utgifter de har hatt som følge av tospråklig forvaltning. Ordningen administreres av Politidirektoratet i henhold til instruks av 19. februar 2010.

For 2013 er det satt av 400 000 kroner. Det tas sikte på å sette av tilsvarende beløp i 2014.

Politidirektoratet har etablert en ressursgruppe bestående av ni polititjenestemenn fra Øst-Finnmark, Vest-Finnmark og Nord-Trøndelag politidistrikt hvorav de fleste har samisk bakgrunn og behersker samisk språk. Gruppen skal veilede direktoratet og politidistriktene i spørsmål som angår samisk språk og samisk kultur i politiet. Det er iverksatt et arbeid med å styrke samisk språk, knyttet til behandling av saker hvor samiske barn har vært utsatt for vold eller overgrep, ved at Statens barnehus i Tromsø er gitt et nasjonalt ansvar, og har styrket bemanningen med en samiskspråklig psykolog. Det er også iverksatt et prosjekt i Øst- og Vest-Finnmark politidistrikter for å styrke innsatsen mot vold i nære relasjoner i samiske områder. Det er videre gjort forberedelse for å legge til rette for bruk av samisk språk i politiets elektroniske saksbehandlingsverktøy, og andre tiltak for å styrke samisk språk i politiet. Tiltakene er omtalt i regjeringens handlingsplan for samiske språk.

Kap. 470 Fri rettshjelp, Post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak

Retthjelpskontoret Indre Finnmark ble etablert i 1987. Bakgrunnen for opprettelsen av kontoret var blant annet at man ønsket å tilby den samisktalende delen av befolkningen rettshjelp på eget språk. Kontoret har hovedsete i Karasjok, men har kontordager også i andre kommuner ved behov. Retthjelpskontoret i Indre Finnmark tok i 2012 inn 137 skriftlige saker til behandling og gav råd i tilknytning til 219 muntlige henvendelser. Kontoret hadde i 2011 tre ansatte og et nettoforbruk på 1,29 mill. kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet gir hvert år tilskudd til ulike rettshjelpstiltak. Tilskuddet til Retthjelpskontoret Indre Finnmark for 2013 var på 1,397 mill. kroner. Fordelingen av tilskudd over posten for 2014 er ennå ikke bestemt.

Finnmarkskommisjonen

Finnmarkskommisjonen ble oppnevnt av Kongen i statsråd 14. mars 2008. Kommisjonens oppgave er å kartlegge eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark har ervervet på grunnlag av langvarig bruk. Kartleggingen skal skje på grunnlag av gjeldende nasjonal rett og er begrenset til grunn som Finnmarkseiendommen overtok ved finnmarkslovens ikrafttredelse 1. juli 2006. Utmarksdomstolen for Finnmark skal behandle tvister som oppstår i forbindelse med Finnmarkskommisjonens kartlegging. Justis- og beredskapsdepartementet og Domstoladministrasjonen arbeider med å etablere Utmarksdomstolen for Finnmark, slik at

domstolen er operativ til å behandle de første kravene om rettslig prøving av Finnmarkskommisjonens første utredningsrapport.

I 2011 viste regnskapet et forbruk på 12,8 mill. kroner. I 2012 ble bevilgningen til domstolene styrket med til sammen 16,4 mill. kroner til å dekke utgiftene til Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark, jf. Prop. 1 S (2011–2012) for Justis- og beredskapsdepartementet. Bevilgningsøkningen er videreført og prisjustert for 2012 og 2013 og vil utgjøre til sammen 17,1 mill. kroner (inkl. Domstoladministrasjonens administrasjonsutgifter) i 2013, jf. Prop. 1 S (2012–2013) for Justis- og beredskapsdepartementet.

Kulturdepartementet (KUD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
320	53	Allmenne kulturformål, Sametinget	70 379	72 702	77 202
323	72	Musikkformål, Knutepunktinstitusjoner (Riddu Riddu-festivalen) ¹⁾	1 645	2 145	2 220
334	73	Film og medieformål, Regional filmsatsing (Internasjonalt samisk filmsenter) ¹⁾	2 763	3 051	3 158
335	75	Pressestøtte/Tilskudd til samiske aviser	23 367	24 138	24 983
Sum			98 154	102 036	107 563

¹⁾ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostene totale størrelse vises det til Kulturdepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler:

Kap.	Post	
326	01	Språk, litteratur- og bibliotekformål (Nasjonalbiblioteket)
329	01	Arkivformål, Samisk arkiv
314	72	Kultur og samfunn

Kap. 320 Allmenne kulturformål, post 53 Sametinget

Sametinget forvalter en rammebevilgning til kulturformål under statsbudsjettets kap. 320, post 53. Det er Sametingets ansvar å prioritere innenfor denne rammen og sørge for at midlene blir brukt på best mulig måte for å styrke og ivareta samisk kultur. Midlene gir rom for tilskudd til samiske musikkfestivaler, utstillingsvederlag til samiske kunstinstitusjoner, samiske kunstnerstipend og stipendkomitévederlag, Beaivváš Samiske Nasjonalteater, stedsnavnstjenesten og oppfølging av samisk språklov, Sametingets bibliotek, mobil bibliotekjeneste, samiske museer og tidsskriftet Nuorttanaste.

Kulturdepartementet foreslår at det i 2014 blir satt av 77,2 mill. kroner på kap. 320, post 53 Sametinget. Siden 2005 er bevilgningen på denne posten økt med 45 mill. kroner.

Kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner

Riddu Riddu-festivalen fikk knutepunktstatus i 2009. For 2014 er det foreslått et tilskudd på 2,2 mill. kroner til festivalen.

Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 01 Driftsutgifter

Nasjonalbiblioteket har siden 1993 hatt samisk bibliografi som særskilt oppgave. Bibliografien inneholder samiskspråklig materiale, i tillegg til litteratur på andre språk, innen alle fag og emner som berører samiske forhold. Målet er en felles nordisk bibliografi.

Kap. 329 Arkivformål, post 01 Driftsutgifter

Samisk arkiv er fra 2005, etter ønske fra Sametinget, overført fra Sametinget til Riksarkivaren. Drift av Samisk arkiv dekkes innenfor de årlige bevilgninger til Arkivverket over statsbudsjettets kap. 329 Arkivformål.

Kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsning

Siden 2009 har Internasjonalt samisk filmsenter mottatt statsstøtte over denne posten. Det gis tilskudd til utvikling og produksjon av kortfilm og dokumentarfilm, kompetansehevende tiltak og tiltak for barn og unge. Den regionale filmsatsingen er en del av den samlede nasjonale filmpolitikken. Statstilskuddet skal bidra til å fremme målene på filmområdet, jf. omtale i kap. 334 i Prop. 1 S fra Kulturdepartementet.

For 2014 foreslår Kulturdepartementet et tilskudd på 3,16 mill. kroner til Internasjonalt samisk filmsenter.

Kap. 335 Pressestøtte, post 75 Tilskudd til samiske aviser

De samiske avisene har mottatt statsstøtte siden 1979, fra 1987 over egen budsjettpost. Over posten gis det tilskudd til produksjon av samiske aviser og tilskudd til produksjon av avissider på lulesamisk og sørsamisk. Ved siden av betydningen for demokrati og ytringsfrihet, har de samiske avisene en viktig oppgave i å opprettholde og videreutvikle samisk skriftspråk.

I Kulturdepartementets budsjettforslag for 2014 er det foreslått en bevilgning til de samiske avisene på 24,98 mill. kroner.

Spillemidler til samisk idrett

Det gis årlige tilskudd til samisk idrett gjennom fordeling av overskuddet til Norsk Tipping AS. Ved fordeling av overskuddet til Norsk Tipping AS for spilleåret 2012 til idrettsformål i 2013, ble det avsatt kr 700 000 til samisk idrett. Det er en økning på kr 100 000 (ca 17%) fra 2012. Tilskuddet overføres Sametinget som er ansvarlig for den videre fordelingen av midlene i tråd med målsettingen for tilskuddet. Begrunnelsen for et eget tilskudd til samisk idrett er opprettholdelse og videreutvikling av særegne samisk idrettsaktiviteter.

Kap. 314 Kultur og samfunn, post 71 Kultur- og næringsprosjekter

I kulturnæringsplanen som Kulturdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet la fram i mai 2013, ble det etablert en kulturnærings-satsning i regi av Norsk kulturråd og Innovasjon Norge. Det er satt av særskilte midler til tiltak rettet mot samiske kulturnæringer som del av Norsk kulturråds kulturnærings-satsning som skal bidra til å styrke samlokaliseringer og nettverk for samiske kulturnæringer.

Kap. 314 Kultur og samfunn, post 72 Kultursamarbeid i nordområdene

I det norsk-russiske kultursamarbeidet etableres treårige samarbeidsprogrammer som trekker fram områder som får ekstra oppmerksomhet i programperioden. Samisk kultur og urfolkskultur forutsettes ivarettatt uavhengig av fokusområder. Kulturdepartementet har bidratt til kultursamarbeid innen urfolkskultur mellom Norge og Russland blant annet gjennom tilskudd til Senter for nordlige folk til utvikling av norsk-russisk kultursamarbeid.

Kulturdepartementet støtter flere ulike kulturprosjekter i Nord-Norge innenfor sin nordområdesatsning, blant annet gjennom bidrag til kulturprogrammet Barentskult, der også Utenriksdepartementet og de tre nordnorske fylkene bidrar. Selv om disse avsetningene ikke er særskilt øremerket samiske kulturformål, gjelder flere av prosjektene som støttes på denne måten også samisk kultur.

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)

			(i 1000 kr)		
Kap	Post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
551	60	Regional utvikling og nyskaping, Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling ¹⁾	2 150	2 150	2 150
		Sum	2 150	2 150	2 150

¹⁾ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingen til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettposten totale størrelse vises det til Kommunal- og regionaldepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling

Kommunal- og regionaldepartementet tildeler 2,15 mill. kroner i 2014 til gjennomføring av Sápmi, som er en del av Interreg VA Nord. Den totale rammen for Sápmi i programperioden 2014–2020 er foreløpig bestemt til å ha samme ramme som inneværende periode.

Interreg VA Nords overgripende mål er å øke regionens konkurransekraft og samhørighet gjennom samarbeid om næringsliv, infrastruktur og kompetanse. Sápmi er rettet mot samisk kultur- og næringsliv. Sekretariatsfunksjonen deles mellom Troms fylkeskommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

(i 1000 kr)

Kap.	post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert	
				budsjett 2013	Forslag 2014
762	50	Primærhelsetjenesten, Samisk helse	5 800	6 036	5 247
762	70	Primærhelsetjenesten, Tilskudd, <i>kan benyttes under post 21</i> ¹⁾	6 600	6 800	7 000
		Sum	13 200	13 636	12 247

¹ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostens totale størrelse vises det til Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

Kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 50 Samisk helse

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen. Dette skjer blant annet gjennom utvikling av Sametingets helsepolitiske innspill til sentrale myndigheter, løpende dialog med helseforetakene og saksbehandling i forbindelse med tildeling av prosjektmidler til samiske helseformål og administrasjon av tilskuddsordningen. Det ble i 2013 bevilget 6 mill. kroner til Sametingets arbeid med samisk helse. Det foreslås bevilget 5,2 mill. kroner i 2014.

Kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 70 Tilskudd, *kan benyttes under post 21*

Formålet med tilskuddet er å bidra til likeverdige helsetjenester til den samiske befolkning. Formålet er også å bidra til at slike tjenester er kunnskapsbaserte. For budsjettåret 2014 foreslås disponert 7 mill. kroner. Bevilgningen dekker primært driftstilskudd til Senter for samisk helseforskning. Senterets største forskningsprosjekt er SAMINOR II-studien som er en pågående helse- og levekårsundersøkelse med formål å kartlegge helsetilstanden til befolkningen i 25 utvalgte distriktskommuner med samisk og norsk bosetting i Nord-Norge og Trøndelag. Midlene vil hovedsakelig gå til å dekke ressursbruk i forbindelse med datainnsamling og analyse samt den kliniske delen av studien.

Helsedirektoratet arbeider langsiktig for å fremme samisk språk og kulturkompetanse gjennom rådgivning og nettverksvirksomhet mot kommuner, helseforetak, fylkesmenn, utdanningsinstitusjoner og andre aktører med en rolle i helse- og omsorgstjenesten. Direktoratet finansierer også enkelte prosjekter med slike formål.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD)

(i 1000 kr)

Kap.	post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
854	50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet, Forskning ¹⁾	500	1 000	1 000
		Sum	500	1 000	1 000

¹⁾ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelinger til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostene totale størrelse vises det til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler:

Kap.	Post	Benevnelse
846	21	Forskning- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv., Spesielle driftsutgifter
847	21	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne

Kap. 846 Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv., post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne, post 21 Spesielle driftsutgifter

Til likestillingstiltak i det samiske samfunnet blir det foreslått bevilget midler i 2014 over kap. 846, Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv., post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet og Sametinget tildeler midler til Gáldu til en prosjektstilling for arbeid med likestilling og antidiskriminering. Prosjektet startet opp i 2010 og vil avsluttes i 2014. På grunn av kapasitetsbegrensninger hos Gáldu i 2011 og 2012 har deler av prosjektet blitt forsinket.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 50 Forskning

Posten dekker blant annet overføring til Sametinget på 1 mill. kroner i 2014. Midlene skal brukes til videreføring og styrking av Sametingets virksomhet på barnevernsområdet.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

		(i 1000 kr)		
Kap	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
1147	Reindriftsforvaltningen	58 855	63 744	64 889
1150	Til gjennomføringen av jordbruksavtalen	2 000	4 000	4 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	97 546	104 500	109 500
	Sum	158 401	172 244	174 389

Kap. 1147 Reindriftsforvaltningen

		(i 1 000 kr)		
Post	Tiltak	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
01	Driftsutgifter	44 920	44 203	44 840
45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 559	7 118	7 289
70	Tilskudd til fjellstuer	679	725	750
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	5 825	9 198	9 520
82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	871	2 500	2 500
	Sum kap. 1147	58 854	63 744	64 889

Endring i organiseringen av reindriftsforvaltningen

Stortinget vedtok 27. mai 2013 en endring av reindriftsloven. Endringen innebærer en avvikling av områdestyrene med overføring av styrenes oppgaver til fylkesmannen. Samtidig ga Stortinget sin støtte til regjeringens beslutning om en administrativ overføring av områdekantorene til fylkesmannen. Det vises til Prop 89 L (2012-2013), Innst 307 L (2012-2013) og Lovvedtak 65 (2012-2013).

Hensikten med endringene er å få en mer oversiktlig og effektiv forvaltning som inngår i et bredere faglig miljø som samlet sett gir kompetansemessige gevinster. Overføringen av områdestyrets myndighet til fylkesmennene forutsettes å skje parallelt med en administrativ overføring av områdekantorene til fylkesmennene. Fylkesmannen vil dermed bli den statlige regionale fagmyndigheten i den offentlige forvaltningen av reindriften, jf. også fylkesmannens tilsvarende rolle på landbruksområdet for øvrig og på miljøområdet.

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2014. Regjeringen legger opp til at fylkesmannen sine utgifter blir dekket over kapittel 1147 i 2014.

Post 01 Driftsutgifter

Hovedformålet med bevilgningen er drift av statens reindriftsforvaltning. Statens reindriftsforvaltning er et utøvende forvaltningsorgan for de sentrale reindriftspolitiske virkemidlene og et støtte- og utredningsorgan for Landbruks- og matdepartementet.

Forvaltningen har en sentral rolle i gjennomføringen av reindriftspolitikken, og det er lagt opp til at forvaltningen i vesentlig grad også skal ha en rådgivende rolle. Tilrettelegging og aktivt arbeid for å nå målene i reindriftspolitikken står også sentralt. Statens reindriftsforvaltning forvalter reindriftsloven og virkemidlene under reindriftsavtalen, og er også sekretariat og utøvende organ for Reindriftsstyret.

Det foreslås bevilget 44,8 mill. kroner til formålet i 2014.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold

Bevilgningen skal dekke utgiftene til en oppfølging av Norges ansvar for grensegjerdene mot Sverige, Finland og Russland. Videre skal posten dekke utgiftene til effektivisering av reinbeiteavtaler i Rørosregionen. I tillegg skal posten dekke eventuelle erstatningskrav fra finske myndigheter for norsk rein som har krysset grensen til Finland.

Det foreslås bevilget 7,3 mill. kroner til formålet i 2014.

Post 70 Tilskott til fjellstuer

Formålet med bevilgningen er å holde oppe tryggheten i fjellområder for blant annet reingjeter. Landbruks- og matdepartementet har i dag avtale med tre statseide fjellstuer, og i tillegg kontrakt med fire private om fjellstuehold. Fjellstuene har plikt til å holde åpent hele året.

Det foreslås bevilget 750 000 kroner til formålet i 2014.

Post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark

Utfordringen med å nå målet om en bærekraftig reindrift har vært størst i deler av Finnmark. Formålet med bevilgningen er å finansiere ulike tilpassinger og tiltak for å legge til rette for en bærekraftig reindrift i Finnmark.

Det foreslås bevilget 9,5 mill. kroner til formålet i 2014.

Post 82 Radioaktivitetstiltak

Statens ansvar for å dekke kostnader som følge av radioaktivt nedfall etter Tsjernobylulykka har som prinsipielt utgangspunkt det vedtak som regjeringen fattet 31. juli 1986. Regelverket for radioaktivitetstiltak blir fastsatt etter de samme prosedyrene som forskriftene etter rein-driftsavtalen.

Det foreslås bevilget 2,5 mill kroner til formålet i 2014.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen

Avsetningen til Sametingets midlar til næringsformål er videreført med 4 mill. kroner i 2014. Det blir lagt til grunn at samarbeidet og koordineringen mellom Sametingets midler til næringsformål, Innovasjon Norge og fylkesmannsembetene i Finnmark, Troms og Nordland blir videreutviklet for å få best mulig effekt av midlene til landbruksbasert næringsutvikling i disse fylkene.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

(i 1 000 kr)				
Post	Tiltak	Regnskap 2012	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	43 346	34 100	33 100
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100	6 100	6 100
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	46 313	62 400	67 700
79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1787	1 900	2 600
Sum kap. 1151		97 546	104 500	109 500

Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) og Staten ble den 20. februar 2013 enige om ny reindrifftsavtale for perioden 01.07.2013 – 30.06.2014. Avtalen innebærer økonomiske tiltak i reindriftnæringen på i alt 109,5 mill kroner. Dette er en økning på 5,0 mill. kroner i forhold til inneværende reindrifftsavtale. Reindrifftsavtalen 2013/2014 sitt hovedmål er å legge til rette for økt slaktning og omsetning av reinkjøtt.

Oppfølgingen av bruksreglene krever økt uttak av slakterein. Med dette som utgangspunkt, har avtalepartene sett det som viktig at Reindriftsavtalen 2013/2014 særlig prioriterer tiltak som bidrar til økt slakting og omsetning av reinkjøtt. I dette arbeidet er det av sentral betydning at virkemidlene over reindriftsavtalen samordnes slik at man på en mest mulig effektiv måte når de fastsatte mål.

Reindriftsavtalen 2013/2014 legger til rette i alle ledd for å nå de reindriftspolitiske mål. Infrastrukturen i reindriften styrkes. Reineierne stimuleres til økt slakteuttak gjennom en ekstraordinær økning av det produksjonsrettede tilskuddet. Det skal etableres et felles klassifiseringssystem for reinsdyrkjøtt. Samtidig skal det etableres et nytt rapporteringssystem som sikrer løpende rapportering fra slakteri- og videreforedlingsbedriftene. Riktig rapportering er avgjørende for Markedsutvalgets arbeid. I tillegg er Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt sitt budsjett økt for å kunne legge til rette for en styrking av kampanjene høsten 2013.

Som et tiltak i arbeidet med å tilpasse reintallet reduseres aldersgrensen for å søke om tidligpensjon fra 62 år til 57 år. Videre åpnes det for at det kan gis tidligpensjon for det tidsrommet hvor det ytes avtalefestet pensjon.

Reinprogrammet videreføres. Reinprogrammet skal særlig legge til rette for en videreutvikling av etablerte reinkjøttbedrifter. Samtidig inngår reiselivsbasert næringsutvikling i reindriften, samt samarbeidstiltak mellom reindriften og foredlingsbedrifter i programmet.

Den framforhandlede avtalen gir grunnlag for økt inntjening gjennom økt slakteuttak og verdiskaping hos den enkelte reindriftsutøver. Samtidig underbygger den framforhandlede avtalen den dreining man har hatt i reindriftsavtalens virkemidler de senere årene, med et større næringsrettet fokus og en tilrettelegging for de reindriftsutøverne som har reindrift som hovednæring.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning under kapittel 1151 for 2014 i samsvar med Stortingets behandling av reindriftsavtalen for 2013/2014, jfr Innst 308 S (2012-2013). For nærmere omtale av de enkelte postene og strategier i reindriftspolitikken vises det til Prop 104 S (2012-2013).

Miljøverndepartementet (MD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2012	Saldert	Forslag 2014
				budsjett 2013	
1429	50	Riksantikvaren, Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 093	3 195	3 307
1429	71	Riksantikvaren, Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, <i>kan overføres</i> (tidligere post 72.2) ¹⁾			2 000
1429	72.2	Riksantikvaren, Vern og sikring av fredede bygninger og anlegg ¹⁾	3 000	2 000	
		Sum	6 093	5 195	5 307

¹⁾ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostens totale størrelse vises det til Miljøverndepartementets Prop. 1 S (2013-2014).

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 50 Tilskudd til samisk kulturminnearbeid

Over Miljøverndepartementets budsjett for 2013 er det foreslått bevilget 3,307 mill. kroner til samisk kulturminnearbeid. Tilskuddet skal ivareta de overordnede kulturminnefaglige hensyn i arbeidet med samiske kulturminner og kulturmiljøer. Midlene skal i hovedsak nyttestil større vedlikeholds- og restaureringsarbeid og til skjøtsel, jf. omtale i Prop.1 S (2013-2014).

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, *kan overføres*

Det videreføres 2 mill. kroner øremerket sikring og istandsetting av samiske bygninger. Midlene fra post 71 vil bli utbetalt av Riksantikvaren på anmodning fra Sametinget. Riksantikvaren vil gi nærmere føringer for bruken av tilskuddet. Tilskuddet ble tidligere utbetalt over kap. 1429, post 72.

Juolludeamit sámi ulbmiliidda

Norgga riika álggos lea vuodduuvvon guovtti álbmoga, sámiid ja norgalaččaid, eatnamiidda, ja goappašiin álbmogiin lea seamma vuoigatvuohta beassat ovddidit iežas kultuvrra ja giela. Ráddehusa ulbmil lea láhčit diliid nu ahte sámit besset seailluhit ja ovddidit iežaset giela, kultuvrra ja servodateallima. Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanttas lea bajimuš ovddasvástádus oktiieivehallat stáhta sámeapolitihka. Fágadepartemeanttain lea ovddasvástádus čuovvolut ja čadahit sámeapolitihka iežaset suorggis.

Vuoddolága § 110a ja sámeláhka leat nationála riektevuoddu ráddehusa sámeapolitihkkii. Ráddehusa politihkalaš vuoddu sámeapolitihkkii boahdá ovdan St.died. nr. 28 (2007-2008) *Sámeapolitihkka*. Dieđáhus čilge viidát ulbmiliid sierranas servodatsurggiin maidda ee. gullet giella, dearvvašvuohta, sámi mánáid ja nuoraid bajásšaddaneavttut, dutkan, kulturáššit ja ealáhusovddideapmi. Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeantta Proposišuvnnas 1 S (2013-2014) sámeapolitihkalaš hástalusat ja ovdánanmearkkat válddahalloyuvvojit oanehaččat, ja departemeantaid barggu ulbmilat ja strategiijat čilgejuvvojit.

Dáinna prentosiin ráddehus háliida oanehaččat ja čoahkkájit válddahallat mo guhtege departemeanta lea evttohan juolludusaid sámi ulbmiliidda jahkái 2014.¹

Sisdoallu

Sámi ulbmiliidda juolluduvvon ruđaid visogovalaš logahallan	2
Sámediggi.....	3
Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta (OHD)	4
Olgoriikadepartemeanta (OD).....	8
Máhttodepartemeanta (MD).....	11
Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanta (JD)	15
Kulturdepartemeanta (KUD).....	17
Giella- ja guovlodepartemeanta (GGD)	19
Dearvvašvuođa- ja fuolahusdepartemeanta (DFD).....	20
Mánáid-, dásseárvo- ja searvadahttindepartemeanta (MDD)	21
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD)	22
Birasgáhttendepartemeanta (BD).....	25

¹ Jus sierranas departemeantaid bušehttaproposišuvnnat spiehkastit dán diehtjuohkingihppagis, de gustojit bušehttaproposišuvnnat.

Sámi ulbmiliidda juolluduvvon ruđaid visogovlaš logahallan

(1000 ruvnnuid mielde)

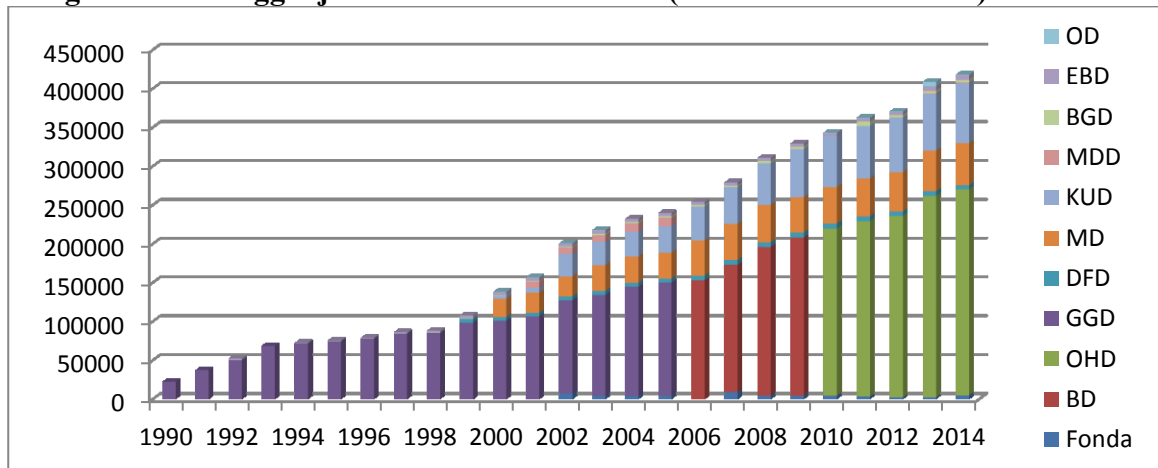
	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahtta 2013	Árvalus 2014	Proseantasaš rievdadus 2013-2014
Olgoriikadepartemeanta	1 050	8 350	3 175	-62,0
Máhttodepartemeanta	291 105	292 730	307 560	5,1
Justiisa- ja politiijadepartemeanta	1 690	1 800	400	-77,8
Kulturdepartemeanta	98 154	102 036	107 563	5,4
Gielda- ja guovlodepartemeanta	2 150	2 150	2 150	0,0
Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta	267 667	285 256	293 789	3,0
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	12 400	12 836	12 247	-4,6
Mánáid-, dásseárvo ja searvadahttindepartemeanta	500	1000	1 000	0,0
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta	158 401	172 244	174 389	1,2
Birasgáhttendepartemeanta	6 093	5 195	5 307	2,2
Buohkanas juolludeapmi	839 210	883 597	907 580	2,7
Sámeálbmotfoanda	2 536	2 536	5000	97,2
Supmi	841 746	886 133	912 580	3,0

Tabeallas diehttavassii addojuvvon sumiid dárkilat čilgehus lea dán prentosis maiddá gudege departemeantta válddahallamis. Sámi ulbmiliidda juolluduvvojit doarjagat maiddá doarjjapoasttain main doarjagiid juolludeamit čadahuvvojit maŋŋá. Dát doarjagat eai leat váldojuvvon mielde tabealla sumiide, muhto leat čilgejuvvon gudege departemeantta válddahallamis.

Sámediggi

Sámediggi beassá bušeahttaárvalusa mielde hálddašit sullii 418,149 milj. ruvnnu (oktan Sáme-álbmotfoanddain) jagi 2014. Dát lea sullii 14,2 milj. ruvdnosaš lasáhus jagi 2013 ektui. Sámedikki vuosttaš olles doaibmajahki lei 1990, ja dalle Sámedikki bušeahtta lei 31,7 milj. ruvnnu stuoru. Ovdáneapmi lea Sámedikki ulbmiliid mielde, ahte Sámedikkis galgá leat eanet dadjamaš ja váldi dain áššiin mat erenoamážit beroštahttet sámi álbmoga.

Visogovva Sámediggái juolludusaid ovdáneamis (1000 ruvnnuid mielde)

Sámediggi lea ásahuvvon sámelága vuodul ollašuhttin dihtii Vuodđolága paragrafa 110a. Sámediggi oazžu jahkásaš juolludusaid Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanttas, Máhtodepartemeanttas, Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanttas, Kulturdepartemeanttas, Birasgáhttendepartemeanttas, Eanadoallo- ja biebmodepartemeanttas ja Olgoriikadepartemeanttas.

Sámediggi beassá spiehkastit bruttobušehttenprinsihpas ja oazžu visot juolluduvvon ruđaid Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanttas, Máhtodepartemeanttas, Kulturdepartemeanttas, Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanttas, Eanadoallo- ja biebmodepartemeanttas ja Birasgáhttendepartemeanttas 50-poasttain. Sámediggi juogada juolluduvvon ruđaid mañimus dievasčoahkkimisttis dainna váraš-emiin ahte Stuorradiggi dahká bušeahttamearrádusa. Sámediggi juogada juolluduvvon ruđaid iežas vuoruhemiid vuodul, muhto Stuorradikki bušeahttamearrádusa mielde.

Sámedikki ekonomijahálldašeami rámaid mearrida Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta váldoinstruvssas (-njuolggadusčoahkis) mii lea Sámedikki ekonomijahálldašeami várás. Váldo-instruksa gusto maidđái juolludemiide eará departemeanttaid bušeahtain ja eará vejolaš boađuide. Instruksa lea mearriduvvon sámelága paragrafa 2-1, goalmát ladđasa vuodul. Váldo-instruvssas lea departemeanta mearridan ahte Sámediggáige gustojit Stáhta ekonomijanjuolggadusat ja mearrádusat stáhta ekonomijastivrema birra. Departemeanta eaktuda dattetge ahte ekonomijanjuolggadusat ja mearrádusat fertejit geavahuvvot nu, ahte Sámediggi beassá geavahit árvvoštallanvejolašvuoda álbmotválljen orgánan.

Sámediggái lea biddjojuvvon hálldašanovddasvástádus dihto hálldahuslaš dilálašvuodain, nugo omd. sámediggeválggas, ekonomalaš doarjagiid juolludeamis, skuvlla oahppoplánaid várás mearridit dárkileappot ráddjejuvvon osiid, sámi kulturmuittuid hálldašeamis kulturmuittolága ja dasa gullevaš láhkaásahusaid mielde, ja vel ovddasteaddjiid nammadeamis sierranas almmolaš orgánaide. Sámedikkis lea dasto vel váldi ja dadjamaš go dat searvá ja das leat ovddasteaddjit arvat lávdegottiin, stivrrain ja rádiin.

Sámedikkis leat iežas doaimmas dieđut neahttasiiddus www.samediggi.no.

Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta (OHD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahtta 2013	Árvalus 2014
1533	50	Sámediggi, Sámediggi	234 350	259 460	265 540
1533	54	Sámediggi, Sámediggi	2 536	2 536	5 000
1534	50	Doarjagat sámi ulbmiliidda, Sámi allaskuvla	5 100	5 800	6 403
1534	51	Doarjagat sámi ulbmiliidda, Divvun	5 246	5 419	5 609
1534	72	Sámi giella, diehtjuohkin jna.	8 156	5 330	4 717
1535	01	Gáldu – Álgobmotvuoigatvuođaid gelbbolašvuodaguovddáš, Doaibmagolut	5 809 ¹⁾	3 319 ²⁾	3 370 ²⁾
1535	21	Gáldu – Álgobmotvuoigatvuođaid gelbbolašvuodaguovddáš, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>			1 800
1536	01	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Doaibmagolut	7 506 ³⁾	4 378	4 450
1536	21	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>			1 900
1590	71	Girkolaš hálldašeapmi, Doarjagat girkolaš ulbmiliidda	1 500	1 550	⁴⁾
		Supmi	270 203	287 792	298 789

¹⁾ Rehketdoallolohku siskkilda Olgoriikadepartemeantta juolludusa, ja vel Gáldu jodiha prošeavttaid olgguldas ruhtadeami.

²⁾ Lassin juolluduvvui doarjja Gáldu doibmii Olgoriikadepartemeantta bušeahtas.

³⁾ Rehketdoallolohku siskkilda olgguldas ruhtadeami prošeavttaide maid Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš jodiha.

⁴⁾ Doarjja kapihtala 1590 poastta 71 galgá jagi 2014 rájis leat mielde bušeahtas mearriduvvon doarjagis maid Girkčoahkkin juogada, gč. kapihtala 1590 poastta 77. Eaktuduvvon lea ahte doarjjajuogadeapmi jagi 2014, mii gártá leat sirdinjahki, galgá juogaduvvot sullii seamma láhkai go jagi 2013.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namma
1500	21	Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>
1500	22	Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta, Dutkan, <i>sirdin vejolaš</i>
1590	01	Norgga girku, Doaibmagolut
1590	75	Norgga girku, Oskkuoahpahus
1590	77	Norgga girku, Doarjagat Norgga girku doaimmaide

Kap. 1500 Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta, poasttat 21 ja 22 Dutkan, *sirdin vejolaš*

Sámi dearvvašvuodadutkama guovddáš, mii lea Romssa universitehtas, lea joatkán viđajahkásaš prošeavtta kárten dihtii mo sámít ellet gávpogiin ja čoahkkebáikkiin. Prošeakta loahpahuvvo jagi 2013.

Ahte ollugat servet sámediggeválggaide, lea dehálaš Sámedikki legitimatehtii álbmoga ovddas-teaddji orgánan. Vai sáhttit árvoštallat makkár dárbbut leat nuppástusaide boahpteáiggi, de mii dárbbasit dieđuid das mo váлгаortnet doaibmá geavadis, ja das leatgo olbmuid searvamat válggaide nuppástuvvan váлгаortnega nuppástusaid geažil, ja leatgo jienasteaddjit muđuidege earáhuvvan dan geažil. Sámi allaskuvla lea ožžon doaibman Sámedikkis álggahit ođđa dutkan-prošeavtta jagi 2013 sámediggeválgga birra. Prošeaktaáigodat bistá ođđajagemánu 1. b. 2013 rájis juovlamánu 1. b. 2016 rádjai. Jagi 2014 várrejuvvojit ruđat prošeaktii Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeantta bušeahtas.

Norgga dutkanrádi sámi prográmma II (2007–2017) galgá buoridit guhkesáigásaš alladásat dutkama sámiid dili birra, buoridit dutkiid rekruhttema ja ovddidit sámegiela diedagiellan. Dan lassin deattuhuvvo riikkaidgaskasaš dutkanovttasbargu, fierpmádathuksen ja dutkangaskkusteapmi sámegillii ja eará gielaide. Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta juolluda jahkásaččat sullii 3,7 milj. ruvnnu prográmmii. Dát juolludus bisuhuvvo jahkái 2014. Dasto lea várrejuvvon prográmmii ruđat Máhttodepartemeantta bušeahtas.

Kap. 1533 Sámediggi, poasta 50 Sámediggi

Vuoddojuolludeapmi poasttas galgá ee. gokčat goluid mat leat Sámedikki politihkalaš barggus ja hálldahusas, ja gielddaid ja fylkkagielddaid lassegoluid mat leat sámelága giellanjuolggadusaid čuovvoleamis.

Kap. 1533 Sámediggi, poasta 54 Sámeálbmotfoandda reantodinestus

Go Stuorradiggi giedahalai ođastuvvon nátionálabušeahta jahkái 2000, de dat mearridii ásahit sámeálbmotfoandda oktasaš buhtadussan daid vahágiid ja boasttuvuođaid geažil maid dáruiduhttinpolitihkka lea dagahan sámi álbmogii. Foandda reantodinestusat lea mearriduvvon leat seamma stuoris go guhkesáigásaš stáhtaobligašuvnnaid reantu 10 jagi guhkkodahkii. Foanddas lea leamaš 75 milj. ruvdnosaš bissovaš vuodđokapitála. Foandda jahkásaš dinestus lea 4,65 milj. ruvnnu foandda vuodđudeami rájis jagi 2010 rádjai. Dannego reantomáksomearri unniduvvui, de foandadinestus vuoliduvvui 2,535 milj. ruvdnui jahkásaččat jagi 2011 rájis.

Jahkásaš juolludeamit kapihttala 1533 poasttas 54 leat, guhkesáigásaš stáhtaobligašuvnnaid reantounnideami geažil, vuoliduvvon 45 proseanttain dan rájis go foanda vuodđuduvvui jagi 2000. Jagi 2014 rájis bohtet dinestusmálle sadjái dábálaš, jahkásaš juolludeamit. Jagi 2014 várás lea árvaluvvon, ahte juolludeapmi stuoriduvvo 2,535 milj. ruvnnus 5 milj. ruvdnui. Juolludusa ulbmil bissu rievdatkeahtá ja Sámedikki dievasčoahkkin galgá ain doaibmat foandda stivran.

Juolludus galgá geavahuvvot dakkár sierranas doaibmabijuide go sámegielaide ja sámi kultuvrra ovddideaddji doaibmabijuide. Foandda dinestusaid dárkilis geavaheami Sámediggi mearrida jahkásaš bušeahtamearrádusaidisguin.

Kap. 1534 Doarjagat sámi ulbmiliidda, poasta 50 Sámi allaskuvla

Sámi allaskuvla doaimmaha mánga sámpolitihkalaš barggu departemeantta ovddas. Juolludus galgá gokčat Sámi statistihka fágalaš guorahallanjoavkku doaimma, Sámi ofelaččaid jodiheami, Árbediehtu-prošeavtta ja Sámi lohkgauovddáša doaimma. Sámi lohkgauovddáš oažžu maid rušaid Máhtodepartemeantta bušeahtas. Sámi allaskuvllas lea vejolašvuohta geavahit juolludusas osiid Árbediehtu-prošeavtta báikkálaš doaibmaguimmiid goluide.

Kap. 1534 Doarjagat sámi ulbmiliidda, poasta 51 Divvun

Divvun, mii lea Sámi giellateknologijja guovddášis Romssa universitehtas, galgá ee. buvttadit digitála pedagogalaš neavvuid, stávendárkkisteami ja divodanprográmmaid davvisámegiela, julevsámegiela ja oarjelsámegiela várás. Giellatekno ja Divvun leat ovttasráđiid ráhkadeamen hálldahusa ja almmolaš hálldašeami terminologijasátnegirji, ja bargu lea álggahuvvon mas galget ráhkadit sámi boallolávddi mobiila operatiivavuogádagaid várás.

Juolludus galgá geavahuvvot jodihit Divvuma Romssa universitehtas.

Kap. 1534 Doarjagat sámi ulbmiliidda, poasta 72 Sámi giella, diehtajuohkin jna.

Sámegielaide doaibmaplánii gulli doaibmabijut vuoruhuvvojit dán doarjjapoasttas. Doarjjaruđaid muhtun oasi hálldašeapmi fápmuduvvo Nordlándda fylkkamánii. Jahkái 2014 departemeanta háliida ieš juohkit doarjjaruđaid ohcamiid vuodul ja dárkilat árvvoštallamiid vuodul čuovvovaš doaibmiid konkrehta prošeavttaide:

- Romssa universitehtii (gielladoaimmaide Sámi giellateknologijja guovddáša ja/dahje Divvuma namas)
- Nuortasámi museii
- Lulli-Trøndelága fylkkamánii (dialogakonferána, boazodoallu ja eanaeaiggádat)

- Hállddahusa ja IKTa direktoráhtii (IT-standárddaid atnuiváldin)
- Gáldu – Álgoálbmotvuoigatvuođaid gelbbolašvuodaguovddášii (dásseárvoprošeakta)

Kap. 1535 Gáldu – Álgoálbmotvuoigatvuođaid gelbbolašvuodaguovddáš, poasta 01 Doaibmagolut

Gáldu – Álgoálbmotvuoigatvuođaid gelbbolašvuodaguovddáš lea hálldášnorgána mas leat erenoamáš fápmudusat. Guovddáša ulbmil lea gilvit dieđuid ja buoridit olbmuid áddejumi sámi vuoigatvuođain ja álgoálbmotvuoigatvuođain. Guovddáš galgá čohkket, systemáhtalaččat ordnet ja gaskkustit áššálaš dieđuid álgoálbmogiid vuoigatvuođaid birra. Njuolggadusaid mielde guovddáš galgá ovddimusat heivehit ja gaskkustit dieđuid áigeguovdilis giellajoavkkuid birra Norggas.

Juolludus galgá gokčat Gáldu doaimma jagi 2014. Doarjaga lassin Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeantta bušeahtas juolluduvvo doarjja guovddáša doibmii Olgoriikadepartemeantta bušeahtas, kapihtala 163 poasttas 72 Olmmošvuoigatvuođat ja demokratiija.

Mánáid-, dásseárvo- ja searvadahttindepertemeanta lea ovtta Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanttain ja Sámedikkiin soahpan ahte Gálđui galget juolluduvvot ruđat prošeaktavirgái, man virggálačča bargu lea ovddidit dásseárvvu ja eastadit vealaheami. Prošeakta álggahuvvui jagi 2010 ja heaittihuvvui jagi 2014. Unnán bargonávccaid geažil Gáldus jagi 2011 ja jagi 2012 prošeaktii gulli oasit leat manjonan.

Kap. 1536 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, poasta 01 Doaibmagolut

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, mii lea Guovdageainnus, lea hálldášnorgána mas leat erenoamáš fápmudusat. Guovddáš doaimmaha dehálaš barggu buolabiras boazodoalloovttasbarggu ávkin ja fuolaha sihke fágalaš dárbbuid ja oktiiheivehandárbbuid guovddáša ulbmiljoavkkuid várás. Deaddu lea das, ahte boazodoalloálbmogiin ja sin organisašuvnnain galgá leat lagaš oktavuoha guovddášii, ja ahte ovttasbargu galgá jodihuvvot Boazodoalloálbmogiid máilmmelihtuin.

Juolludus galgá gokčat Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáša doaimma jagi 2014. Guovddáš oažžu maid prošeaktadoarjagiid riikka ja olgoriikka eará juolludeaddjiin.

Kap. 1590 Norgga girku, poasta 01 Doaibmagolut, poasta 77 Doarjagat Norgga girku doaimmaide ja poasta 75 Oskkuoahpahus

Doaibmajuolludeamis Girkoráđđái kapihtalis 1590 Norgga girku lea maiddái mielde juolludeapmi Sámi girkoráđi jodiheapmái ja doibmii. Ráđđi galgá oktiiheivehit sámi álbmotjoavkkuid várás girku doaimmaid, ja bargat dan badjelii ahte olbmot ohppet buorebut dovdat sámi girkoeallima. Sámi girkoráđi dehálaš bargu lea leamaš *Sámi girkoeallima strategijaplána* čuovvo-leapmi maid Girkočoahkkin dohkkehii cuoŋománu 2011. Plána galgá váikkuhit dasa ahte sámi girkoeallin eambo systemáhtalaččat vuhtii váldojuvvo Norgga girkus. Sámi girkoráđdi lea plánabarggu oktavuodas ráhkadan ja mearridan sierra *plána sámi oskkuoahpahusa várás* mii galgá fuolahit sámi mánáid ja nuoraid kultuvrralaš gullevašvuođa oskkuoahpahusas.

Juolludusas báhpagoddái lea maid mielde oassin girkolaš bálvalus sámi álbmoga várás. Mánnga guvlui Davvi- ja Lulli-Hålogalándda bismagottiide leat virgáduvvon sámegielalaš báhpas ja sámegielat girkodulkkat. Oarjilsámi giellaguovlu fáttmasta Nidarosa bismagotti ja osiid Lulli-Hålogalándda ja Hámara bismagottiin. Oarjilsámiid várás lea sierra báhpas- ja diakonavirgi. Áigodaga 2009- 2012 leat juolluduvvon ruđat njealjejahkásaš geahččalanortnegin vuodđudit oarjilsámi searvegotti oarjilsámi giellaguvlui. Geahččaleapmi galgá jotkojuvvot jahkái 2015.

Juolludusa poasttas 01 leat maid juolludeamit Girkolaš oahpahuosguovddážii davvin. Oahpahuosguovddáš lágida girkolaš oahpahuosfálaldagaid davvin, ee. dainna ulbmiliin ahte deattuhuvvošii sápmelašvuohta geavatláš-girkolaš oahpahuos.

Juolludusas poasttas 75 oskkuoahpahuosodastussii Norgga girkus ruđat geavahuvvojit ovddidit oahpahuosfálaldagaid sámi mánáid ja nuoraid várás.

Guhkit áiggi lea bistán bargu Norgga Biibbalsearvvi namas jorgalit ja odasmahttit biibbalteavsttaid sámegillii. Doarjja dán bargui lea juolluduvvon poasttas 77. Jagi 2012 rájis Girkoráđđi/Sámi girkoráđđi lea hálddašan juolludusa.

Olgoriikadepartemeanta (OD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahtta 2013	Árvalus 2014
163	72	Heahteveahkki, humanitára veahkeheapmi ja olmmošvuoigatvuodát jna., Olmmošvuoigatvuodát, <i>sirdin vejolaš</i> ¹⁾	1 050 ²⁾	8 350 ³⁾	3 175
		Supmi	1 050	8 350	3 175

¹⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juohkáseami lea vejolaš gávdnat Olgoriikadepartemeanta dokumeanttas Prop.1 S (2012-2014)

²⁾ Olgoriikadepartemeanta juolludus Gáldui ii leat váldojuvvon mielde rehketdoallolohkui, gč. tabealla Odasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta bušeahtta.

³⁾ Supmi siskkilda 5 milj. ruvnnu Sámedikki bargui 2013: is válmmaštit ONa máilmmekonferánsa álgoálbmogiid birra.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namma
115	01/70	Kultur-, Norggaovdduid- ja diehtajuohkinulbmilat, Doaibmagolut ja Doarjagat preassa-, kultur- ja diehtajuohkinulbmiliidda
116	70	Searvan riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide, Doarjagat riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide
118	70	Davviguovlodoaibmabijut jna., Davviguovlodoaibmabijut ja prošeaktaovttasbargu Ruoššain

Kap. 115 Kultur-, Norggaovdduid- ja diehtajuohkinulbmilat, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 70 Doarjagat preassa-, kultur- ja diehtajuohkinulbmiliidda

Doarjagat mat juolluduvvojit dain poasttain galget ee. leat mielde lasiheamen beroštumi ja buorideamen máhtu Norgga birra olgoriikkas, ja leat mielde nanusmahttimin kultureallima riikkaidgaskasaš ovttasbarggu. Norgga profiilet dahje čuolláhit guovdilis doaibmin davvi-guovlluin lea dán barggu oassi.

Jahkásaččat juolluduvvo 1,5 ja 2 milj. ruvnnu gaskkas kapihttalis 115 prošeavttaide mat galget buoridit Norgga sámiid kulturoktavuodaid eará álgoálbmotjoavkkuide. Riddu Riddu-festivála, NRK Sápmi ja Sámi filbmainstituhtta leat dat guovdilis riikkaidgaskasaš kulturovttasbargui searvi ovttasbargoguoimmit sámi birrasiid gaskkas, maid Olgoriikadepartemeanta lea ruhtadan dán poasttas.

Kap. 116 Searvan riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide, poasta 70 Doarjagat riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide

Davviriikkaid Ministtarráddái juolludii 3,58 milj. dánskka ruvnnu sámi ovttasbargui kultursuorggis jagi 2012. Ruđat juhkkovuvvojat Sámeráddái ja Sámi Dáiddárráddái, ja dat mannet eanaš sámi kulturdoarjjan mas lea davviriikkalaš ávki, eai ge nu ollu hálldahusa doaibmagoluid gokčamii. Oahpahussuorgái Davviriikkaid Ministtarráddái juolludii 2 milj. dánskka ruvnnu jagi 2012. Ruđat sirdovuvvojat Sámi allaskuvlii mii daid galgá hálldašit. Jagi 2013 doarjaga rápma kultur- ja oahpahussuorgái vurdojuvvo bisuhuvvot.

Norgga oasseveahkki Davviriikkaid Ministtarráddái juolluduvvo kapihttala 116 poasttas 70 Doarjagat riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide.

Kap. 118 Davviguovlodoaibmabijut jna., poasta 70 Davviguovlodoaibmabijut ja prošeaktaovttasbargu Ruoššain

Prošeaktaovttasbargu Ruoššain

Dát juolludeapmi geavahuvvo doarjut prošeavttaid arvat vuoruhuvvon surggiin, maiddá

álgoálbmotprošeavttaid. Juolludeapmi dakkár prošeavttaide main ulbmiljoavku leat álgoálbmogat, juohkása dáid váldokategoriijaide:

- Doarjja mii lea mánggalágan álgoálbmotprošeavttaide mat leat Davveoarje-Ruoššas. Juolludus geavahuvvo ee. ruhtadit álgoálbmotmielbargi virggi riikkaidgaskasaš Barentsčállingottis. Olgoriikadepartemeanta ruhtada virggi ovttas Sámedikkiin. Olgoriikadepartemeanta lea maid addán mátkedoarjagiid Barentsráði bargojovkui mii lea álgoálbmogiid várás. Doarjjasupmi lei jagi 2012: 632 000 ruvnnu.
- Olgoriikadepartemeanta doarju Norgga Barentsčállingotti mii hálddaša daid álbmogis-álbmogii prošeavttaid mat leat Barentsguovllu Norgga oasis ja Ruošša oasis ja mat gusket sámiiide ja eará álgoálbmogiidda. Doarjjasupmi lei jagi 2012: 4,2 milj. ruvnnu. Dán doarjjaortnega doarjagat juolluduvvojit ohcamiid vuodul iige leat čielggas man stuorra oassi juolludusas geavahuvvo dán ulbmili jagi 2013, muhto realisttalaš meroštallan lea 1,5 milj. ruvnnu. Lassin boahtá doarjja maid Norgga Barentsčállingoddi hálddaša ja mii vurdojuvvo leat sullii seamma stuoris go jagi 2012 doarjja. Jagi 2014 bušeahtalogut vurdojuvvojit leat seamma dásis go dán jagáš bušeahtalogut leat.

Árktalaš ovttasbargu

Doarjjaruđat addojuvvojit Árktalaš ovttasbargui 1) váikkuhan dihtii bisuhit Árktisa ráfálaš ja stádis guovlun, 2) duostun dihtii hástalusaid lassáneaddji doaimmaid geažil mat vulget das go áhpejiekna unnu ja 3) sihkkarastin dihtii ceavzilis ovdáneami davvin ja bisuhan dihtii guovllu stuorra birasárvvuid. Juolludeapmi galgá nanusmahttit Norgga buollariikan ja Norgga vuoruhusaid stáhtaidgaskasaš árktalaš ovttasbarggus. Ovttasbarggu váldodoaimma lea Árktalaš rádis mii lea áidna buollabirrasaš politihkalaš ovttasbargoorgána ja das leat buot gávccii árktalaš riikka mielde – Danmárku (Ruonáeana, Fársullot), Suopma, Islánda, Norga, Ruotta, Kanáda, Ruošša ja USA ja das leat álot álgoálbmotovddasteaddjit mielde.

Poasttas leat jahkái 2013 juolluduvvon 873 000 ruvnnu doarjjan Boazodoalloálbmogiid máilmmelihttui viđat World Reindeer Herders Conference nammasaš konferánssa lágideapmái, mii lei Kiinnás geassemánus 2013. Áigodaga 2012-2013 várás maid leat Boazodoalloálbmogiid máilmmelihttui juolluduvvon doarjjan 800 000 ruvnnu prošeaktii mii galggašii buoridit Árktalaš boazodoalu nuoraid máhtu ja dahkat sidjiide vejolažžan lonohallat vásáhusaid gaskaneaset.

Dasto siskkilda poastta juolludus maiddái doarjagiid álgoálbmotovddasteaddjiid searvamii riikkaidgaskasaš ovttasbargui davviguovlluin. Doarjagat mannet ovddimusat daid álgoálbmotovddasteaddjiid mátkegoluid gokčamii geat servet Árktalaš ráddái ja Barentsráddái. Jagi 2012 ja jagi 2013 Sámediggi oaččui 350 000 ruvnnu jahkásaččat dán ulbmili (gč. rápmasoahpamuša Sámedikkiin). Sámeráddi oaččui jagi 2012 juolludussan 250 000 ruvnnu dán ulbmili. Jagi 2013 juolludeapmi Sámeráddái stuorrudivvui 500 000 ruvnnui dannego mátkegolut sturro go Árktalaš rádi čállingoddi dál lea sirdán Ruotas Kanádai.

Barents 2020

Barents 2020-ortnet galgá veahkkin ollašuhttit Died. St. 7 (2011–2012) *Davviguovllut*, višuvdna ja váikkuhangaskaoamit. Barents 2020-ruđat galget leat mielde čadaheamen diedáhusa vuoruhusaid doarjjodettiin válljejuvvon prošeavttaid mat buvttadit dieduid davviguovlluin, davviguovlluid birra ja davviguovlluid várás, maiddái prošeavttaid mat bisuhit álgoálbmogiid kultuvrra ja eallinvuođu.

Jagi 2012 ja jagi 2013 juolluduvvojedje buohkanassii 415 000 ruvnnu Árran julevsámi guovddázii ovdaprošeavtta várás mii čielggada ekonomalaš doaibmama ehtalaš njuolggadusaid álgoálbmotguovlluin.

**Kap. 163, Heahteveahkki, humanitára veahkeheapmi ja olmmošvuoigatvuodát jna., poasta
72 Olmmošvuoigatvuodát**

Olgoriikadepartemeanta vuolláičálii jagi 2009 rápmasoahpamuša Sámedikkiin mas juolluda doarjaga Sámedikki riikkaidgaskasaš doibmii. Dat mearkkaša 650 000 ruvdnosaš jahkásaš juolludeami riikkaidgaskasaš álgoálbmotáššiid bargui ONas ja eará riikkaidgaskasaš organisašuvnnain.

Sámedikki ráhkkaneami oktavuodas ONa máilmmekonferánsii álgoálbmogiid birra jagi 2014 Sámediggi lágidii miehtamáilbmásaš álgoálbmotkonferánsa Álttás geassemánu 2013. Sámediggi lea jagi 2013 ožžon juolludussan 5 milj. ruvnnu konferánsa čadaheami várás Olgoriikadepartemeantta bušeahtas.

Jagi 2013 Olgoriikadepartemeanta juolludii 2,2 milj. ruvnnu Gáldu – Álgoálbmotvuoigatvuodaid gelbbolašvuodaguovddážii, mii lea Guovdageainnus. Doarjja addojuvvo ee. Gáldu bargui riikkaidgaskasaš álgoálbmotvuoigatvuodaiguin. Doarjja gelbbolašvuodaguovddáža jagi 2014 doibmii doalahuvvo.

Dasto juolluduvvui vel jagi 2013 doarjjan 500 000 ruvnnu Sámeráđi riikkaidgaskasaš olmmošvuoigatvuodaid bargui. Olgoriikadepartemeanta ja Sámiráđdi vuolláičálle jagi 2013 golmmajahkásaš soahpamuša doarjaga birra Sámiráđđái áigodahkii 2013-2015.

Máhttodepartemeanta (MD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahtta 2013	Árvalus 2014
222	01/45	Stáhtalaš vuoddo- ja joatkkaskuvllat ja vuoddoskuvlainternáhtat, Doaibmagolut ja rusttetháhkamat, <i>sirdin vejolaš</i>	96 008 ¹⁾	86 468	90 354
223	50	Sámediggi, Doarjagat Sámediggái	36 518	37 723	39 043
225	62	Doarjagat Snoasa ja Málátvuomi gielddalaš sámeskuvllaide	20 909	21 578	22 290
225	63	Doaibmabijut vuoddoohpahusas, Doarjagat sámegillii vuoddoohpahusas, <i>sirdin vejolaš</i>	47 914	52 919	57 533
226	21	Kvalitehtabuorideapmi vuoddoohpahusas, Erenoamáš doaibmagolut ²⁾	3 071 ³⁾	5 750	6 000
231	50	Mánáidgárddit, Doarjagat sámi mánáidgárdefálaldagaide	14 647	14 647	15 160
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat ²⁾	70 514	72 045	75 530
281	01	Oktasaš doaibmabijut universitehtaid ja allaskuvllaid várás, Doaibmagolut ²⁾	1 424	1 500	1 500
2410	73	Stáhta oahppoloatnakássa, Loatnaonádusat, <i>meroštallanjuolludusat</i> ³⁾	100	100	150
Supmi			291 105	292 730	307 560

¹⁾ Juolludus Snoasa ja Málátvuomi sámeskuvllaide sirdojuvvui kapihtala 222 poasttas 01 kapihtala 225 postii 62 Doarjagat Snoasa ja Málátvuomi gielddalaš sámeskuvllaide jagi 2012 rájis.

²⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juohkáseami lea vejolaš gávdnat Máhttodepartemeanta dokumeanttas Prop. 1 S (2013-2014).

³⁾ Juolludus unniduvvui jagi 2012 eanaš dannego Sámi lohkanguovddáža rudat sirdojuvvojedje kapihtala 226 poasttas 21 kapihtala 260 postii 50.

Lassin juolluduvvojit sámi ulbmiliidda ruđat dain kapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namma
254	70	Doarjagat oahppolihtuide
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat ⁴⁾
285	52	Norgga dutkanráđdi, Dutkanulbmilat

⁴⁾ Gullá eará universitehtaide ja allaskuvllaide go Sámi allaskuvlii, mii oažžu ruđaid sámi doaibmabijuide iežas jahkásaš rámas.

Kap. 222 Stáhtalaš vuoddo- ja joatkkaskuvllat ja vuoddoskuvlainternáhtat, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallan, sirdin vejolaš

Juolludeamit poasttas gokčēt eanaš:

- Gaska-Norgga sámeskuvlla sihke skuvlla ja internáhta jodiheami Árborddis
- Sámi joatkkaskuvlla jodiheami Kárášjogas ja Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla jodiheami Guovdageainnus

Sámi skuvllaide juolludemiid ulbmil lea ee. bisuhit ja ovddidit sámi identitehta, giela ja kultuvrra. Skuvllat čuvvot Máhttolohtema – Sámegiela.

Uhccán oahppit leat maŋimuš jagiid ohcan Gaska-Norgga sámeskuvlii Árbordái. Skuvlajagi 2011–2012 rájis ii leat leamaš oktage bissovaš oahppi dán skuvllas. Skuvllas lea dehálaš doaibman bisuhit ja ovddidit sámi identitehta, giela ja kultuvrra gáiddosoahpahusa fálaldagain. Skuvlla doaibma doalahuvvo dan láhkai ahte fállujuvvo eanet gáiddosoahpahus dán skuvlajagi. Departemeanta lea Oahpahusdirektoráhtas ožžon bajimus strategalaš plána evttohuse sámegiela gáiddosoahpahusa várás. Departemeanta áigu ovtasráđiid Oahpahusdirektoráhtain, árvvoštallat leago vuoddu skuvlla viidásat doibmii dán plána árvvoštallamavuodul.

Statsbygg lea geigen ovdaprošeavtta mii gieđahallá nuppastuhttimiid/odđasis huksema Sámi joatkkaskuvllas Kárášjogas, ja das lea áigumuššan čadahit odđavisttiid ovdaprošeavtta Sámi joatkkaskuvllas Kárášjogas ja Sámi joatka- ja boazodoalloskuvllas Guovdageainnus jahkemolsumis 2013–2014.

Departemeanta árvala ahte juolludus jahkái 2014 doalahuvvo jagi 2013 juolludusa dásis.

Kap. 223 Sámediggi, poasta 50 Doarjagat Sámediggái

Doarjaga ulbmil lea ruhtadit oahpahasulbmiliid Sámedikkis, maiddá oahpponeavvuid ráhkadeami ja buvttadeami sámi oahppiid várás, maiddá erenoamášpedagogalaš oahpponeavvuid, ja vel oahppoplánabarggu ja rávvema ja bagadeami sámi oahpahusa birra.

Doarjaga hui vuoruhuvvon ulbmil lea ahte sámi oahppit galget oažžut johtileappot ja eanet oahpponeavvuid iežaset gillii. Buohkanas juolludeapmi lea biddjojuvvon Sámedikki hálddašeapmái.

Jahkái 2014 árvala departemeanta joatkit juolludusa seamma dásis go dat lea jahkái 2013.

Kap. 225 Doaibmabijut vuoddooahpahasas, poasta 62 Doarjagat Snoasa ja Málatsuomi gielddalaš sámeskuvllaide

Snoasa ja Málatsuomi sámeskuvllaide juolludemiid ulbmil lea ee. bisuhit ja ovddidit sámi identitehta, giela ja kultuvrra. Skuvllat čuvvot Máhttoloktema – Sámegiela.

Departemeanta árvala joatkit jagi 2014 juolludusa seamma dásis go dat lea jahkái 2013.

Kap. 225 Doaibmabijut vuoddooahpahasas, poasta 63 Doarjagat sámegillii vuoddooahpahasas

Ortnega ulbmil lea doarjut rudalaččat gielddaid, fylkkagielddaid ja bodolaš (priváhta) skuvllaid mat fáallet sámegiela oahpahusa oahpahaslága § 6-2 ja § 6-3 mielde. Oahppit ožžot oahpahusa sámegielas vuosttasgiellan (Sámegiella 1) dahje sámegielas nubbigiellan (Sámegiella 2/Sámegiella 3). Doarjagat sáhttet maid juolluduvvot gielddaide mat dáhttot buoridit vuoddoskuvlla oahpaheaddjiid sámegielmáhtu (lohkanvuoigatvuođat).

Tabealla vulobealde čájeha ahte maŋimuš jagiid daid vuoddoskuvlaoahppiid lohku lea njiedjan guđet leat válljen sámegiela vuosttasgiellan ja nubbigiellan.

Vuoddoskuvlaoahppit geat válljejit sámegiela vuosttas- ja nubbigiellan áigodaga 2009–2013:

	2009–10	2010–11	2011–12	2012–13
Sámegiella vuosttasgiellan	1 010	975	940	930
Sámegiella nubbigiellan	1 326	1 285	1 213	1 196
Oktiibuot	2 336	2 260	2 153	2 126

Loguin leat mielde datge oahppit guđet vázzet sámeskuvllain.

Gáldu: Vuoddoskuvlla diehtjuohkinvuogádat (GSI)

Departemeanta árvala lasihit juolludeami sullii 2,7 milj. ruvnnuin postii rievdan oahppiidloguid geažil ja joavkočoahkádusa nuppástuvvama geažil. Buohkanas juolludeapmi postii jahkái 2013 lea 57,5 milj. ruvnnu.

Kap. 226 Kvalitehtabuorideapmi vuoddooahpahasas, poasta 21 Kvalitehtabuorideapmi vuoddooahpahasas

Juolludeamit veahkehit oažžut áigái kvalitehtabuorideaddji doaibmabijuid vuoddooahpahasas, maiddá dakkáriid mat leat sámegiela várás vuoddooahpahasas.

Jagi 2012 juolluduvvojedje ruđat sámi ovddidandoaibmabijuide, ee. gáiddosoahpahusa joatkevaš ovddideapmái ja sámegiela máhttobuorideapmái.

Máhttodepartemeanta lea ožžon Oahpahusdirektoráhtas bajimus strategalaš plána árvalusa sámegiela gáiddosoahpahusa várás. Dán plána vuodul departemeanta áigu árvvoštallat mo livččii buoremus diliid lágidit dákkár oahpahussii.

Dasto áigu departemeanta váikkuhit dasa ahte digitála oahpahallanlávdi Ovttas/Aktan/Aktesne bisuhuvvo.

Kap. 231 Mánáidgárddit, poasta 50 Doarjagat sámí mánáidgárdefálaldagaide

Doarjagat galget láhčit diliid nu ahte sámí mánáid sámegiella ja sámí kultuvra ovdánit mánáidgárddis. Jagi 2012 ledje 23 sámí mánáidgárddi ja čieža dárogielalaš mánáidgárddi main lei sámí ossodat, namalassii 25 ja gávccii ektui jagi 2011. Lassin leat registrarastojuvvon 33 mánáidgárddi main lea fálaldahkan sámegiela oahpahus, ja jagi 2011 dat lohku lei 28. Buohkanas juolludus postii jahkái 2014 lea 15,16 milj. ruvnnu.

Kap. 254 Doarjagat rávesolbmuid oahpahussii, poasta 70 Doarjagat oahppolihtuide

Doarjagat leat veahkkinn addimin dohkkehuvvon oahppolihtuide vejolašvuoda fállat rávesolbmuid heivehahti ja heivehuvvon oahpahusa. Sámí oahppolihtut ožžot osiid dán doarjagis. Unnit oasi galget goluid buhtadussan dohkkehuvvon oahppolihtut ja neahttaskuvllat geavahit go oahpahit rávesolbmuid sámegiela vuodđskuvladásis. Dáid doarjagiid sturrodan meroštallojuvvo doaimmaid vuodul mat ledje jagi ovdal. Juolluduvvon supmi jagi 2012 lei sullii 1,5 milj. ruvnnu. Jahkái 2013 leat juolludan 1,8 milj. ruvnnu.

Árvaluvvo ahte buohkanas juolludus kapihttala 254 poasttas 70 galgá leat 195,7 milj. ruvnnu jagi 2014.

Kap. 260 Universitehtat ja allaskuvllat, poasta 50 Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat

Sámí allaskuvla lea alit oahpahus- ja dutkanásahus mii galgá duhtadit sámí servodaga dárbbuid. Sámegiella lea skuvlla oahpahusa, dutkama ja hálldahusa váldogiella. Ásahusas lea davviriikkalašsápmelaš ja riikkaidgaskasaš perspektiiva, ja das leat studeanttat ja bargit buot riikkain maid Sápmi gokčá: Norggas, Suomas, Ruotas ja Ruoššas. Allaskuvllas ledje 167 registrarastojuvvon studeantta jagi 2012 čavčča, 173 studeantta ektui jagi 2011 čavčča. Skuvllas leat sullii 95 bargi jahkedagu.

Oahpahus ja dutkan čadahuvvo dakkár fágasurggiin go journalistihkas, oahpaheaddjioahpuin, sámegielas, boazodoalus, duojis/dáidagis, juoigamis, sámí muitalanárbevierus ja álgoálbmot-oahpus. Buot fágaid vuodus leat sámí kultuvra ja sámí árbediehtu.

Sámí allaskuvla oaččui jagi 2012 sullii 70,5 milj. ruvdnosaš vuodđujuolludusa ja sullii 72 milj. ruvnnu jagi 2013. Jahkái 2014 árvaluvvo juolludit sullii 75 milj. ruvnnu Sámí allaskuvlii. Juolludus galgá ruhtadit Sámí lohanguovddážage.

Bušehttanuppástus jagis 2013 jahkái 2014 mii ii gullan dábálaš haddeheivehallamii, eanaš dáhpuhuvai oahpahusdirektoráhtaid positiiva ovdáneami geažil (eanet čadahuvvon oahppočuoggáid geažil) ja dutkanindikáhtoriid unna geahppáneami geažil. Dát čuovvu das go alit oahpahusasahusaid ruhtadanmálla vuodus muhtumassii leat bohtosat. Nuppástusaid geažil, go ovddeš dábálašoahpaheaddji-oahpahus nuppástahttojuvvui odđi vuodđoskuvlaoahpaheaddji-oahpahussan, de lea Sámí allaskuvla jagi 2011 rájis ožžon jahkásaš lasáhusa vuodđujuolludeapmái, vai sáhtta nanusmahttit oahpaheaddjioahpahusa fálaldaga. Árvaluvvon lea maid lasáhus jagi 2014.

Kap. 281 Oktasaš doaibmabijut universitehtaid ja allaskuvllaid várás, poasta 01 Doaibmagolut

Julevsámegiela ja oarjilsámegiela oahpaheaddjiid rekruhtendilli lea hui váttis. Mánaga doaibma-

biju leat álggahuvvon mat galggašedje buoridit rekruttema. Máhttodepartemeanta gohčui jagi 2009 Sámi allaskuvlla jodihit bargujoavkku mii galggai evttohit guhkesáigásaš riikkalaš rekruttenstrategiija mas deattuhuvvojit sámegielat ja sámi oahpaheaddjioahpahus. Strategiija mearriduvvui jagi 2011 álggus ráđđádallamiid maŋŋá Sámedikkiin, ja dat galgá bistit jagi 2014 lohppii. Sullii 4,4 milj. ruvnnu lea juolluduvvon strategiija čuovvoleapmái. Ángiruššan jotkojuvvo jagi 2014. Doaibmabidjoplánain departemeanta ángiruššá mánggain doaibmabijuin vai oppalohkái sáhtta buoridit rekruttema sámi giella- ja oahpaheaddjioahpahussii.

Davvi-Trøndelága allaskuvla oktiiheivehallá rekruttenstrategiija álggaheami, mas Romssa universitehta, Finnmarkku allaskuvla, Sámi allaskuvla ja Nordlándda universitehtage leat mielde.

Kap. 285 Norgga dutkanráđdi, poasta 52 Dutkanulbmilat

Norgga dutkanráđis lea oasseovddasvástádus ruhtadit sámi dutkama. Dat ruđat mat juolluduvvojit sámi dutkamii kapihtala 285 poasttas 52, geavahuvvojit eanaš sámi dutkanprográmmii, maid Máhttodepartemeanta ja Ođasmahttin-, hálddahus- ja girkodepartemeanta ruhtadit.

Sámi dutkanprográmma II álggahuvvui jagi 2007 ja dat galgá bistit logi jagi. Prográmma deattasta guovdilis hástalusaid mat sámi dutkamis leat, maid sámi rekruttema ja sámegiela nanusmahttima diedagiellan. Prográmma deattuha maid kultuvrralaš ja gielalaš rievddaldeami sámi servodagas, riikkaidgaskasaš ovttasbarggu ja dutkama gaskkusteamii.

Kap. 2410 Stáhta oahppoloatnakássa, poasta 72 Loatnaoanádusat, *meroštallanjuolludusat*

Loatnaoanádusat poasttas leat iešguđetlágan loatnaoanádusortnegat Loatnakássas. Jagi 2010 rájis ožžot studeanttat geain leat vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu oktan geavatlašpedagogalaš oahpuin dahje ovdaskuvlaoahpaheaddjioahppu oktan sámegielain, oaniduvvot loanaideaset Stáhta oahppoloatnakássas gitta 50 000 ruvnnu rádjai. Jagi 2012 ožžo dušše guokte studeantta loatnaoanádusa. Vurdojuvvo ahte sullii golbma studeantta juohke jagi ožžot loatnaoanádusaid dán vuodul boahktevaš jagiid.

Jahkái 2014 árvaluvvo joatkit juolludusa sámi ulbmiliidda poasttas seamma dásis go dat lea jagi 2013.

Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanta (JD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušehtta 2013	Árvalus 2014
440	01	Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, Doaibmagolut ¹⁾	400	400	400
470	72	Friddja riekteveahkki, Doarjagat erenoamáš riekteveahkkedoaimbajuide	1 290	1 400	²⁾
		Supmi	1 690	1 800	400

¹⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušehtta-poastaid buohkanas sturrodaga dárkilis juogadeami lea vejolaš gávdnat Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanta dokumeanttas Prop. 1 S (2013-2014).

²⁾ Doarjja poasttas jahkái 2014 ii leat vel mearriduvvon.

Kap. 440 Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, Poasta 01 Doaibmagolut

Kapihttala 440 poasttas 01 leat mánga jagi leamaš ruđat daid politiijabiirriid várás, main leat gielddat sámegiela hálldašanguovllu siskkobealde. Ulbmil lea movttiidahttit olbmuid háhkát eambbo dieduid sámegiela birra dain politiijabiirriin main sámit orrot. Politiijabiirret main leat gielddat guovttegielalaš hálldašemiin, sáhttet oheat ruđaid daid lassegoluid buhtadussan mat dain leat leamaš guovttegielalaš hálldašeami geažil. Ortnega hálldaša Politiijadirektoráhta guovvamánu 19. b. 2010 mannosas instruvssa mielde.

Jahkái 2013 leat várrejuvvon 400 000 ruvnnu. Áigumuš lea várret seamma sumi jahkái 2014.

Politiijadirektoráhta lea vuodđudan resursajoavkku mas leat ovcci politiijavirggálačča guđet gullet Nuorta-Finnmárkku, Oarje-Finnmárkku ja Davvi- Trøndelága politiijabiirriide, ja eatnašiin sis lea sámi duogáš ja eatnašat sis máhttet sámegiela. Joavku galgá rávvat direktoráhta ja politiijabiirriid dakkár áššiin mat politiijabarggus gusket sámegillii ja sámi kultuvrii. Dasto lea bargu álggahuvvon mii galgá nannet sámegiela mii guoská dakkár áššiid giedahallamii main mánat leat gillán veahkaválldi dahje illásteami, dan láhkai ahte Stáhta mánáidvissui mii lea Romssa gávpogis, lea addojuvvon riikkalaš ovddasvástádus, ja sii leat nannen bargoveaga ovttain virggiin, mas lea sámegielalaš psykologa. Nuorta- ja Oarje-Finnmárkku politiijabiirriinge leat álggahan proševtta nannen dihtii doaimmaid mat galget unnidit veahkaválldi lagašolbmuid gaskkas sámi guovlluin. Dasto leat ráhkkanisgohtán heivehit sámegiela geavaheami politiija elektrovnnalaš áššegiedahallanneavvuin, ja earáge doaibmajuid mat galggašedje nannet sámegiela politiijasorggis. Doaibmajut leat namahuvvon ráđdehusa doaibmaplána sámi lea sámegielaid várás.

Kap. 470 Friddja riekteveahkki, Poasta 72 Doarjagat erenoamáš riekteveahkkedoaimbajuide

Sis-Finnmárkku riekteveahkkekontuvra vuodđuduvvui jagi 1987. Sivva manne kontuvra vuodđuduvvui, lei ee. sávaldat fállat sámegielalaš álbmotoassái riekteveahki sámegillii. Riekteveahki váldokontuvra lea Kárášjogas, muhto kontuvrras leat maid kontorbeaivvit eará gielddain dárbbu mielde. Jagi 2012 kontuvra giedahalai 137 ášši čálalaččat ja attii rávvagiid njálmmálaččat 219 áššis. Kontuvrras ledje jagi 2011 golbma bargi ja netto ruhtageavaheapmi lei 1,29 milj. ruvnnu.

Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanta addá juohke jagi doarjagiid sierranas riekteveahkke-doaimbajuide. Doarjja Sis-Finnmárkku riekteveahkkekontuvrii lei jagi 2013 1,397 milj. ruvnnu. Doarjja poasttas jahkái 2014 ii leat vel mearriduvvon.

Finnmárkokommišuvdna

Finnmárkokommišuvdna nammadii Gonagas stáhtarádis njukčamánu 14. b. 2008. Kommišuvdna

doaibmamuš lea kártet Finnmárkku olbmuid dálá geavahan- ja eaiggátvuoigatvuodaid mat sis leat guhkes áiggi geavaheami dihtii. Kárten galgá čađahuvvot gustojeaddji riikkalaš rievtti vuodul ja lea ráddjejuvvon daidda eatnamiidda maid Finnmárkoopmodat válddii badjelasas go finnmárkoláhka fápmuduvai suoidnemánu 1. b. 2006. Finnmárkku meahcceduopmostuollu galgá giedahallat riidduid mat bohciidit Finnmárkokommišuvnna kártema oktavuodas. Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanta ja Duopmostuollohálddahus leat ásaheamen Finnmárkku meahcceduopmostuolu, nu ahte duopmostuollu lea doaimmas giedahallat daid vuostamuš rievttálaš geahččaleami gáibádusaid mat čuožžilit Finnmárkokommišuvnna vuosttaš čielggadanraportta geažil.

Jagi 2011 rehketdoallu čájehii ahte 12,8 milj. ruvdnosaš supmi lea geavahuvvon. Jagi 2012 juolludus duopmostuoluide lasihuvvui oktiibuot 16,4 milj. ruvnnuin gokčan dihtii Finnmárkokommišuvnna ja Finnmárkku meahcceduopmostuolu goluid, gč. Prop. 1 S (2011–2012) Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeantta várás. Juolluduslasáhus lea bisuhuvvon ja heivehuvvon hatti dáfus jagiide 2012 ja 2013 ja dahká buohkanassii 17,1 milj. ruvnnu (ja das leat mielde Duomostuollohálddahusa hálddašangolutge) jahkái 2013, gč. Prop. 1 S (2012–2013) Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeantta várás.

Kulturdepartemeanta (KUD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahhta 2013	Árvalus 2014
320	53	Dábálaš kulturulbmilat, Sámediggi	70 379	72 702	77 202
323	72	Musihkkaulbmilat, Deaivvadanbáikeásahusat (Riddu-Riddu-festivála) ¹⁾	1 645	2 145	2 220
334	73	Filbma- ja mediaulbmilat, Guvllolaš filbmaáŋgiruššan (Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáš)	2 763	3 051	3 158
335	75	Preassadoarjja/Juolludeapmi sámi aviissaide	23 367	24 138	24 983
		Supmi	98 154	102 036	107 563

¹⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahhtapoasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juogadeami lea vejolaš gávdnat Kulturdepartemeanta dokumeanttas Prop. 1 S (2013-2014).

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliin:

Kap.	Poasta	Namma
326	01	Giella-, girjjálašvuoda- ja girjerádjoulbmilat (Nasionálabbibliotekha)
329	01	Arkiivaulbmilat, Sámi arkiiva
314	72	Kultuvra ja servodat

Kap. 320 Dábálaš kulturulbmilat, poasta 53 Sámediggi

Sámediggi hálddaša rápmajuolludeami kulturulbmiliidda mii lea stáhtabušeahta kapihttala 320 poasttas 53. Sámedikki ovddasvástádus lea vuoruhit dán ráma siskkobeaide ja fuolahit ahte ruđat geavahuvvojit buoremus lági mielde nannet ja seailluhit sámi kultuvrra. Ruđat gokčet juolludemiid sámi musihkkafestiválaide, sámi dáiddaásahusaid čájáhusbuhtadussii, sámi dáiddárstipeanddaide ja stipeandalávdegotti buhtadussii, Beaivváš Sámi Našunálateáhterii, báikenamma-bálvalussii ja sámi giellalága čuovvoleapmái, Sámedikki girjerádjui, johtti girjerádjobálvalussii, sámi dávvirvuorkkáide ja Nuorttanaste nammasaš áigečállagii.

Kulturdepartemeanta árvala ahte jahkái 2014 várrejuvvojit 77,2 milj. ruvnnu kapihttala 320 postii 53 Sámediggi. Jagi 2005 rájis lea juolludeapmi sámi kulturulbmiliidda dán poasttas lassánan eambbo go 45 milj. ruvnnuin.

Kap. 323 Musihkkaulbmilat, poasta 72 Deaivvadanbáikeásahusat

Riddu Riddu-festivála oačču deaivvadanbáikki árvodási jagi 2009. Jahkái 2014 lea árvaluvvon 2,2 milj. ruvdnošaš juolludeapmi festiválii.

Kap. 326 Giella-, girjjálašvuoda- ja girjerádjoulbmilat, poasta 01 Doaibmagolut

Nasionálabbibliotekhas lea jagi 1993 rájis leamaš sámi bibliografiija sierra doaibmamuššan. Lassin sámezielaláš ávdnasiidda bibliografiija siskkilda maidái eará gielaide čállojuvvon girjjálašvuoda, mii guoská buot fágaide ja fáttáide mat gieđahallet sámi dilálašvuodaid. Ulbmil lea oktasaš davviriikkalaš bibliografiija.

Kap. 329 Arkiivaulbmilat, poasta 01 Doaibmagolut

Sámi arkiiva sirdojuvvui jagi 2005, nugo Sámediggi háliidii, Sámedikkis Riikkaarkivára vuollásažžan. Sámi arkiivva jodiheami gokčet jahkásaš juolludeamit Arkiivalágádussii stáhtabušeahta kapihttalis 329 Arkiivaulbmilat.

Kap. 334 Filbma- ja mediaulbmilat, poasta 73 Guvllolaš filbmaáŋgiruššan

Jagi 2009 rájis lea Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáš ožžon stáhtadoarjaga dán poasttas.

Doarjja addojuvvo ovddidit ja buvttadit oanehisfilmmaid ja dokumentárfilmmaid, čadahit máhttu buoridandoaibmajuid ja doaibmajuid mánáid ja nuoraid várás. Guvllolaš filbmaáŋgirusšan lea oassi oppa riikka filbmapolitihkas. Stáhtadoarjja galgá ovddidit ulbmiliid filbma-suorggis, gč. válddahallama Kulturdepartemeanta Prop. 1 S. kapihttalis 334. Jahkái 2014 árvala Kulturdepartemeanta juolludit 3,16 milj. ruvdnosaš doarjaga Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáži.

Kap. 335 Preassadoarjja, poasta 75 Juolludeapmi sámi aviissaide

Sámi aviissat leat ožžon stáhtadoarjaga jagi 1979 rájis, ja jagi 1987 rájis sierra bušeahhtapoasttas. Dan poasttas juolluduvvojit doarjagat sámi aviissaid buvttadeapmái ja doarjagat julevsáme-gielalaš ja oarjilsáme-gielalaš aviisasiidduid buvttadeapmái. Earret mávssolašvuoda demokratiijii ja sátnefridjavuhtii sámi aviissain lea dehálaš doaibmamuš seailluhit ja ain ovddidit sáme-gielaid čállima.

Kulturdepartemeanta bušeahttaárvalusas jahkái 2014 árvaluvvo sámi aviissaide 24,98 milj. ruvdnosaš juolludeapmi.

Spealloruđat sámi valáštallamii

Jahkásaččat juolluduvvojit doarjagat sámi valáštallamii Norsk Tipping ASa vuoittuin. Go Norsk Tipping ASa speallojagi 2012 vuoitu juogaduvvui valáštallanulbmiliidda jagi 2013, de várrejuvvojedje 700 000 ruvnnu sámi valáštallamii. Dat lea 100 000 ruvdnosaš lassáneapmi (sullii 17 pst.) jagis 2012. Juolludeapmi sirdojuvvo Sámedikki háldui, mas lea ovddasvástádus das mo ruđat viidáseappot juogaduvvojit doarjaga ulbmiliid vuodul. Ággan sierra doarjagiid juolludit sámi valáštallamii lea ahte sierralágan sámi valáštallandoaimmat galget bisuhuvvot ja ain ovddiduvvot.

Kap. 314 Kultuvra ja servodat, poasta 71 Kultur- ja ealáhusprošeavttat

Kulturealáhusplánas maid Kulturdepartemeanta ja Ealáhus- ja gávpedepartemeanta bidje ovdan miessemánus 2013, ášahuvvui kulturealáhusáŋgirusšan Norgga Kulturráði ja Innovašuvnna Norgga namas. Sierra ruđat leat várrejuvvon mat galget geavahuvvot sámi kulturealáhusáŋgirusšamis, ja galget dan láhkai leat mielde čohkkemin sámi kulturealáhusaid ja huksemin daidda fierpmádaga.

Kap. 314 Kultuvra ja servodat, poasta 72 Kulturovttasbargu davviguovlluin

Norgga ja Ruošša gaskasaš kulturovttasbarggus ášahuvvojit golmmajahkásaš prográmmat mat válljejit surggiid mat čalmmustahttojuvvojit erenoamážit prográmmaáigodagas. Sáme-kultuvra ja álgoálbmotkultuvra galget fuolahuvvot beroškeahttá čalmmustansurggiin. Kulturdepartemeanta lea leamaš mielde ovddideamen Norgga ja Ruošša gaskasaš kulturovttasbarggu ee. doarjjo-dettiinis Davvi álbmogiid guovddáža barggu ovddidit Norgga ja Ruošša gaskasaš kulturovttasbarggu.

Kulturdepartemeanta doarju mánga sierranas davvinorgalaš kulturprošeavtta mat gullet iežas davviguovloáŋgirusšamii, ee. doarjagiin Barentskult nammasaš kulturprográmmii, maid Olgoriikadepartemeanta ja golbma Davvi-Norgga fylkkage veahkkin dorjot. Vaikko vel dát várreemat eai leat merkejuvvon sámi kulturulbmiliidda, de gullet mánga prošeavtta mat dorjojuvvojit dán láhkai, sámi kultuvrii.

Gielda- ja guovlodepartemeanta (GGD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon	
				bušeahtta 2013	Árvalus 2014
551	60	Regionála ovddideapmi ja oddahutkan, Juolludus fylkkagiellaide guovlluid ovddideapmái ¹⁾	2 150	2 150	2 150
		Supmi	2 150	2 150	2 150

¹⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juogadeami lea vejolaš gávdnat Gielda- ja guovlodepartemeantta dokumeanttas Prop. 1 S (2013-2014).

Kap. 551 Regionála ovddideapmi ja oddahutkan, poasta 60 Juolludus fylkkagiellaide guovlluid ovddideapmái

Gielda- ja guovlodepartemeanta juolluda 2,15 milj. ruvnnu jagi 2014 Sápmi nammasaš prográmma čađaheapmái. Sápmi lea Interreg VA Nord oasseprográmma. Sápmi-prográmma buohkanas rápma áigodahkii 2014–2020 lea vuos mearriduvvon leat seamma stuorisin go dálá áigodaga rápma.

Interreg VA Norda bajimuš ulbmil lea buoridit guovllu gilvalannávcca ja oktiigullelašvuoda dakkár ovttasbargguin man válđoáššin leat ealáhuseallin, siskkáldas vuogádat ja máhttu. Sápmi galggašii buoridit sámi kultur- ja ealáhuseallima. Čállingoddedoaimma juogadit Romssa fylkkasuohkan ja Davvi-Trøndelága fylkkasuohkan.

Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu	Salderejuvvon	Árvalus
			2012	bušeahhta 2013	2014
762	50	Vuoddodearvvašvuodabálvalus, Sámi dearvvašvuohta	5 800	6 036	5 247
762	70	Vuoddodearvvašvuodabálvalus, Doarjagat, <i>sáhtta geavahuvvot poasttas 21¹⁾</i>	6 600	6 800	7 000
Supmi			12 400	12 836	12 247

¹ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahhtapoasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juogadeami lea vejolaš gávdnat Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeantta dokumeanttas Prop. 1 S (2012-2014).

Kap 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus, poasta 50 Sámi dearvvašvuohta

Doarjjaortnegiin áigumuš lea váikkuhit dasa ahte sámi álbmot oažžu seamma buriid dearvvašvuodabálvalusaid go álbmot muđuid. Dat čadáhuvvo ee. go Sámediggi sádde dearvvašvuodapolitihkalaš árvalusaid riikka eiseválddiide, go dájvja ráddádallá dearvvašvuodaásahusaiguin, ja go áššit gieđahallojuvvojit mas leat juolludeamit sámi dearvvašvuodaprošeavttaide ja doarjjaortnega hálddašeapmi. Jagi 2013 juolluduvvojedje 6 milj. ruvnnu Sámediggái sámi dearvvašvuodadoaimmaid várás. Árvaluvvon lea ahte jagi 2014 juolludeapmi galgá leat 5,2 milj. ruvnnu.

Kap 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus, poasta 70 Doarjagat, *sáhtta geavahuvvot poasttas 21*

Juolludeami ulbmil lea ahte sámit galget oažžut seamma buriid dearvvašvuodabálvalusaid go álbmot muđuid. Ulbmil lea maid dat, ahte dakkár bálvalusaid vuodđu lea máhttu. Bušeahhtajahká 2014 lea árvaluvvon geavahit 7 milj. ruvnnu. Dat juolludeapmi gokčá eanaš Sámi dearvvašvuodadutkama guovddáža doaibmagoluid. Guovddáža stuorámuš dutkanprošeakta lea SAMINOR II-guorahallan, mii dál lea jođus, ja mii galgá iskat olbmuid dearvvašvuoda ja sin eallindili. Ulbmil lea Davvi-Norggas ja Trøndelágain kártet álbmoga dearvvašvuodalaš dili 25 válljejuvvon gávpogiid olggobeallásaš gielddain, main orrot sihke sámit ja dážat. Ruđat gokčēt eanaš resurssaid geavaheami diehtovuoduid čoaggimis ja daid dieduid iskkadeamis, ja iskkadeami kliinnalaš oasis.

Dearvvašvuodadirektoráhta bargá guhkesáigásaččat ovddidan dihtii sámegiela ja sámi kulturmáhtu rávvagiid attedettiinis ja fierpmádatdoaimmaid lágidettiinis gielddaide, dearvvašvuodafitnodagaide, fylkkamánniide, oahpahusasahusaide ja earáide geain lea doaibma dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusas. Direktoráhta maid ruhtada muhtun prošeavattaid main leat dákkár ulbmilat.

Mánáid-, dásseárvo- ja searvadahttindepartemeanta (MDD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahtta 2013	Árvalus 2014
854	50	Doaibmabijut mánáid ja nuoraid-suodjalusas, Dutkan ¹⁾	500	1 000	1 000
		Supmi	500	1 000	1 000

¹⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahtta-poasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juogadeami lea vejolaš gávdnat Mánáid-, dásseárvo- ja searvadahttindepartemeanta dokumeanttas Prop. 1 S (2012-2014).

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuoovvovaš bušeahttakapihttaliin:

Kap.	Poasta	Namma
846	21	Dutkan- ja guorahallandoaibma, doarjagat jna., Erenoamáš doaibmagolut
847	21	Doaibmabijut olbmuid várás geain lea hedjonan doaibmannákca

Kap. 846 Dutkan- ja guorahallandoaibma, doarjagat jna., poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut ja kap. 847 Doaibmabijut olbmuid várás geain lea hedjonan doaibmannákca, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut

Sámi servodaga dásseárvodoaibmabijuide árvaluvvo juolludit ruđaid jahkái 2014 kapihttalis 846 Dutkan- ja guorahallandoaibma, doarjagat jna., poasttas 21 Erenoamáš doaibmagolut ja kapihttalis 847 Doaibmabijut olbmuid várás geain lea hedjonan doaibmannákca, poasttas 21 Erenoamáš doaibmagolut.

Mánáid-, dásseárvo- ja searvadahttindepartemeanta, Ođasmahttin-, hálldahus- ja girkodepartemeanta ja Sámediggi juolludit ruđaid Gálđui prošeaktavirgái mas dásseárvu ja vealahuseasta-deapmi gullet virggálačča bargui. Prošeakta álgá jagi 2010 ja loahpavu jagi 2014. Gálđu bargonávccaid váilivuoda geažil jagi 2011 ja jagi 2012 prošeavttas leat oasit maŋŋonan.

Kap. 854 Doaibmabijut mánáid- ja nuoraid-suodjalusas, poasta 50 Dutkan

Poasta gokčá ee. 1 milj. ruvdnosaš juolludeami Sámediggái jagi 2014. Ruđat galget gokčat Sámedikki bargguid joatkima ja nannema mánáid-suodjalusa suorggis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon	
			bušeahtta 2013	Árvalus 2014
1147	Boazodoallohállddahuš	58 855	63 744	64 889
1150	Eanadoallošiehtadusa čadaheapmái	2 000	4 000	4 000
1151	Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái	97 546	104 500	109 500
	Supmi	158 401	172 244	174 389

Kap. 1147 Boazodoallohállddahuš

(1 000 ruvnuid mielde)

Poasta	Doaibmabidju	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon	
			bušeahtta 2013	Árvalus 2014
01	Doaibmagolut	44 920	44 203	44 840
45	Stuoribuš neavvooastimat, <i>sirdin vejolaš</i>	6 559	7 118	7 289
70	Juolludeamit meahcecestopuide	679	725	750
71	Sis-Finnmárkku nuppastuhtindoaibmabijut, <i>sirdin vejolaš</i>	5 825	9 198	9 520
82	Radioaktivitehtadoaibmabijut, <i>sirdin vejolaš</i>	871	2 500	2 500
	Supmi kap. 1147	58 854	63 744	64 899

Boazodoallohállddahuš organiserema nuppastuhttin

Stuorradiggi mearridii miessemánu 27. b. 2013 nuppastuhttit boazodoallolága. Nuppastuhttin mearkkaša ahte guovlostivrrat heahtihuvvojat ja sin doaimmat sirdojuvvojat fylkkamánnii. Seammás Stuorradiggi doarjui ráddehuš mearrádusa, ahte guovlokontuvrrat sirdojuvvojat hálldahušlaš čat fylkkamáne vuollái. Čujuhus lea: Prop 89 L (2012-2013), Innst 307 L (2012-2013) ja Lovvedtak 65 (2012-2013).

Nuppastuhttima ulbmil lea dahkat álkibun ja beaktileabbon hálldahuš mii galgá gullat viidát fágalaš birrasii, vai dat oktiibuot sáhtá máhtuid dáfuš buktit ovdamuniid. Go guovlostivrra váldi sirdojuvvo fylkkamánniide, de ovdehuvvo ahte nu dahkkojuvvo oktan guovlokontuvrraid hálldahušlaš sirdimiin fylkkamánniide. Fylkkámáne dainna lágiin šaddá stáhtalaš guvllolaš fágaeiseváldi boazodoalu almmolaš hálldašeamis, gč. maid fylkkámáne seammalágan rolla eanadoallosuorggis muđuid ja birassuorggis.

Nuppastusat biddjojuvvojat fápmui ođđajagemánu 1. b. 2014. Ráddehuš láhčá nu, ahte fylkkámáne goluid jagi 2014 gokčá kapihttal 1147.

Poasta 01 Doaibmagolut

Juolludeami váldoulbmil lea gokčat Stáhta boazodoallohállddahuš doaimma. Stáhta boazodoallohállddahuš lea guovdilis boazodoallopolitihkalaš váikkuhangaskaomiid čadaheaddji hálldašanorgána ja Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta doarjun- ja čielggadanorgána.

Hálldahušas lea guovdilis rolla boazodoallopolitihka čadaheamis, ja lea lágiduvvon nu, ahte hálldahušas galgá maid leat arvat ollu rávvejeaddji rolla. Guovdilis ášši lea datge, ahte boazodoallopolitihka ulbmiliid ollašuttimii galgá lágiduvvot árjjálaš bargu. Stáhta boazodoallohállddahuš doaimmaha boazodoallolága ja hálldaša váikkuhangaskaomiid mat gullet boazodoallošiehtadussii, ja dat lea maid Boazodoallostivrra čállingoddi ja čadaheaddji orgána.

Ulbmilii árvaluvvo juolludit 44,8 milj. ruvnnu jahkái 2014.

Poasta 45 Stuoribuš neavvooastimat ja ortnegisdoallu

Juolludeapmi galgá gokčat goluid mat čuožžilit go čuovvovuvvo Norgga ovddasvástádus dain ráđjaáiddiin mat leat Ruota, Suoma ja Ruošša rájain. Lassin poasta galgá gokčat daid goluid maid Røros-guovllu boazoguohtunšiehtadusaid čadaheapmi dagaha. Lassin galgá poasta gokčat vejolaš buhtadusgáibádusaid Suoma eiseválddiin dan geažil go Norgga bohccot leat rasstidan rájá Supmii.

Ulbmilii árvaluvvo juolludit 7,3 milj. ruvnnu jahkái 2014.

Poasta 70 Juolludeamit meahcecestobuide

Juolludeami ulbmil lea bisuhit ee. boazodoalliid oadjebasvuoda várreguovlluin. Eanadoallo ja biebmodepartemeanttas lea odne šiehtadus golmmain meahcecestobuin mat gullet stáhtii, ja dasto vel lea vuolláičállojuvvon soahpamuš njeljiin bođu olbmui geat guhtege atnet ovddasvástádusa meahcecestobus. Meahcecestobuid geatnegasvuolta lea leat rabas jagi miehtá.

Ulbmilii árvaluvvo juolludit 750 000 ruvnnu jahkái 2014.

Poasta 71 Sis-Finnmárkku nuppástuhttindoaimbajut

Stuorámus hástalus ollašuhttit ceavzilis boazodoalu ulbmila lea leamaš muhtun osiin Finnmarkkus. Juolludeami ulbmil lea ruhtadit sierranas heivehallamiid ja doaimbajuid vai lea Finnmarkkus vejolaš láhčit dilálašvuodaid ceavzilis boazodollui.

Ulbmilii árvaluvvo juolludit 9,5 milj. ruvnnu jahkái 2014.

Poasta 82 Radioaktivitehtadoaimbajut

Stáhta ovddasvástádusa prinsihpalaš vuoddu gokčat goluid radioaktiivvalaš nuoskkideami geažil maid Tsjernobyl-lihkohisvuolta dagahii, lea dat mearrádus maid ráđđehus dagai suoidnemánu 31. b. 1986. Njuolggadusat radioaktivitehtadoaimbajuid várás mearriduvvojit seamma vugiid mielde go láhkaásahusat boazodoallošiehtadusa mielde.

Ulbmilii árvaluvvo juolludit 2,5 milj. ruvnnu jahkái 2014.

Kap. 1150 Eanadoallošiehtadusa čadaheapmái

Juolludeamit Sámediggái mat galget mannat ealáhusulbmiliidda jotkojuvvojit 4 milj. ruvnnuin jagi 2014. Dasa biddjojuvvo vuodđun ahte Sámedikki, Innovašuvvna Norgga ja Finnmarkku, Romssa ja Nordlándda fylkkamánneammáhiid ovtasbargu ja oktiiheiveheapmi rudaiguin mat leat eanadoalu ealáhusulbmiliid várás, jotkojuvvojit ja buoriduvvojit, vai ruđain lea nu stuorra ávki go fal vejolaš ealáhusaid ovddideamis dain fylkkain.

Kap. 1151 Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái

		(1000 ruvnnuid mielde)		
Poasta	Doaimbajut	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon	
			bušeahhta 2013	Árvalus 2014
51	Doarjagat Ovddidan- ja investerenfondii	43 346	34 100	33 100
72	Doarjagat organisašuvdnabargui	6 100	6 100	6 100
75	Gollogeahpideaddji ja njuolggat doarjagat, <i>sirdin vejolaš</i>	46 313	62 400	67 700
79	Čálgoortnegat, <i>sirdin vejolaš</i>	1 787	1 900	2 600
Supmi kap. 1151		97 546	104 500	109 500

Norgga Boazosápmelaččaid Riikasearvi (NBR) ja Stáhta leat guovvamánu 20. b. 2013 dahkan ođđa boazodoallošiehtadusa mii lea áigodaga 01.07.2013 – 30.06.2014 várás. Šiehtadus mearkkaša boazodoalloaláhussii ekonomalaš doaimbajuid mat buohkanassii mákset 109,5

milj. ruvnnu. Odđa šiehtadus lea 5,0 milj. ruvnnu stuorát go dáláš šiehtadus. Boazodoallošiehtadusas 2013/2014 váldoulbmil lea láhčit dilálašvuodaid nu, ahte lea vejolaš eanet bohccuid njuovvat ja jodihit eambbo bohccobierggu.

Doallonjuolggadusaid čuovvoleapmi gáibida ahte eanet bohccot galget njuovvojuvvot. Dán vuolggasajis šiehtadusoasálaččat atnet dehálažžan ahte Boazodoallošiehtadus 2013/2014 erenoamážit vuoruha doaibmabijuid mat leat mielde lasiheamen njuovvamiid ja bohccobierggu vuovdimiid. Dán barggus lea erenoamáš dehálaš ahte boazodoallošiehtadusa váikkuhan-gaskaoamit heivehuvvojit oktii, vai lea vejolaš beaktilit ollašuhttit ulbmiliid.

Boazodoallošiehtadus 2013/2014 heiveha dilálašvuodaid juohke dásis vai boazodoallopolitihkalaš ulbmilat ollašuvvet. Boazodoalu siskkáldas struktuvra nannejuvvo. Boazoeaiggádiidda addojuvvo mokta njuovvat eanet bohccuid go ožžot sierra lasáhusa buvttadandoarjagii. Sierra oktasaš bohccobiergguid luohkkádanvuogádat galgá vuodđdujuvvot. Seammás galgá ásahuvvot odđa raportenvuogádat mii sihkkarastá ahte njuovahagat ja biergogálvvuid buvttadeaddji fitnodagat raportejit oktilaččat. Biergogálvvuid rivttes raporten lea mearrideaddji dehálaš Márkanlávdegotti bargui. Dasto lea Bohccobiergguid márkanlávdegotti bušeahtta stuorrujuvvon vai dat sáhtta viiddidit kampánnja čakčat 2013.

Doaibmabidjun mii galggašii veahkehit boazodoalliid heivehit boazologu, de vuoliduvvo daid ahkerádjá guđet sáhttet ohcat alcceseaset árrapensuvnna, namalassii ahte penšonahki njiedjá 57 jagi ahká 62 jagi agis. Dasto dahkkojuvvo vejolažžan addit árrapensuvnna dan áigodaga maid šiehttojuvvon pensuvdna gokčá.

Boazoprográmma jotkojuvvo. Boazoprográmma galgá erenoamážit láhčit vejolašvuodaid ain ovddidit dáláš bohccobiergofitnodagaid. Seammás dasa gullá mátkeealáhussii gullelaš doaimmaid ovddideapmi boazodoalus, ja boazodoalu ja bohccobiergofitnodagaid gaskasaš ovtasbargu mii lea prográmma oassi.

Dahkkojuvvon šiehtadus addá vuodu boazodollui lasihit dinestusa go boazoeaiggádat sáhttet eanet bohccuid njuovvat ja buoridit iežaset árvobuvttadeami. Seammás dahkkojuvvon šiehtadus doarju nuppástusa mii lea leamaš boazodoallošiehtadusa doaibmabijuin mañimuš jagiid, go das čalmmustahttojuvvojit ealáhusdoaibma eambbo ja daid boazoeaiggádiid vástesáš heivehallamat geain boazodoallu lea váldoealáhus.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta ovddida árvalussan juolludit doarjaga kapihttalis 1151 jahká 2014 nugo Stuorradiggi lea giedahallan jagi 2013/2014 boazodoallošiehtadusa, gč. Innst 308 S (2012–2013). Dárkilat dieđuid boazodoallopolitihka guđege poastta ja strategiija birra don gávnnat dás: Prop 104 S (2012–2013).

Birasgáhttendepartemeanta (BGD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namma	Rehketdoallu 2012	Salderejuvvon bušeahtta 2013	Árvalus 2014
1429	50	Riikkaantikvára, Doarjagat sámi kulturमितobargui	3 093	3 195	3 307
1429	71	Riikkaantikvára, Doarjagat ráfáidahttojuvvon kulturमितtuide maid priváhta olbmot eaiggáduššet, <i>sirdin vejolaš</i> (ovddeš poasta 72.2) ¹⁾			2 000
1429	72.2	Riikkaantikvára, Ráfáidahttojuvvon vистиid ja rusttegiid suodjaleapmi ja sihkkarastin ¹⁾	3 000	2 000	
		Supmi	6 093	5 195	5 307

¹⁾ Sumit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid buohkanas sturrodaga dárkilis juogadeami lea vejolaš gávdnat Birasgáhttendepartemeantta dokumeanttas Prop. 1 S (2012-2014).

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 50 Doarjagat sámi kulturमितobargui

Birasgáhttendepartemeantta bušeahtas jahkái 2014 lea árvaluvvon juolludit 3,307 milj. ruvnnu sámi kulturमितobargui. Doarjagat galget bisuhit bajimus kulturमितofágalaš vuhtiiváldimiid sámi kulturमितuidd ja kulturbirrasiid barggus. Ruđat galget eanaš geavahuvvot stuoribuš ortnegisdoallamiidda ja divodemiide ovddeš dilláige, ja dikšumii, gč. válddahallama dokumeanttas Prop. 1 S (2013 –2014).

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 71 Doarjagat ráfáidahttojuvvon kulturमितtuide maid priváhta olbmot eaiggáduššet, *sirdin vejolaš*

2 milj. ruvdnosaš juolludeapmi, mii lea merkejuvvon sámi vистиid sihkkarastima ja divodeami várás, doalahuvvo. Riikkaantikvára máksá ruđaid poasttas 71 Sámedikki ávžžuhusa mielde. Riikkaantikvára addá dárkilat láidagiid doarjaga geavaheapmái. Doarjja máksojuvvui ovdal kapihttala 1429 poasttas 72.